

Ida Bjørkheim
Idun Drejer

Hva er seksuelt trakasserende for hvem?

Effektene av individuelle og kontekstuelle faktorer på bedømmelsen av seksuell trakassering

Hovedoppgave i Profesjonsstudiet i psykologi
Veileder: Mons Bendixen og Leif Edward Ottesen Kennair
Trondheim, desember 2018

Sammendrag

Denne studien undersøkte hvordan individuelle og kontekstuelle faktorer påvirker folks bedømmelse av seksuell trakassering. Basert på tidligere forskning ble det utviklet fire tilsvarende scenarioer for kvinnelige og mannlige trakassør, og respondentene skulle bedømme i hvilken grad disse var seksuelt trakasserende. Resultatene tydet på at dersom respondenten var kvinne, hadde høy fiendtlig sjåvinisme mot menn eller positive holdninger til #Metoo-kampanjen, ble scenarioene bedømt som mer seksuelt trakasserende. Dersom atferden utgjorde eller inneholdt markører på quid pro quo-trakassering (seksuell utpressing) ble scenarioet bedømt som mer seksuelt trakasserende. Dette var også tilfelle dersom man var på tomannshånd eller atferden hadde en tydelig seksuell komponent (invitasjon til overnatting, berøring av rumpe eller sending av seksuelt bilde). Trakassørens attraktivitet og respondentens erfaring med seksuell trakassering påvirket ikke bedømmelse av seksuell trakassering. Oppsummert kan resultatene indikere at #Metoo-kampanjen har bidratt til å gjøre quid pro quo-trakassering til en prototype av seksuell trakassering. I tråd med prototypeteori (Rosch, 1999) blir denne typen sosialseksuell atferd i større grad gjenkjent som seksuell trakassering. Avslutningsvis blir funnene knyttet opp mot praktiske implikasjoner, som tilskuerintervensjon og sanksjoner etter et meldt trakasseringsforhold.

Nøkkelord: seksuell trakassering; kjønnsforskjeller; fiendtlig kjønnsjåvinisme; #Metoo; fiendtlig arbeidsmiljø-trakassering; quid pro quo-trakassering

Innholdsfortegnelse

Effektene av individuelle og kontekstuelle faktorer på bedømmelsen av seksuell trakassering.....	7
Individuelle faktorer ved observatøren.....	8
Kjønn.....	8
Kjønnssjåvinisme.....	10
Holdninger til #Metoo-kampanjen.....	10
Egen erfaring med seksuell trakassering.....	11
Kontekstuelle faktorer ved atferden.....	11
Quid pro quo-markører.....	11
Kjønn på trakassør.....	12
Maktposisjon.....	12
Handlingsmønster.....	13
Personlig eller generelt rettet nedsettende kommentar.....	13
Trakassørens attraktivitet.....	14
Fysisk kontakt.....	14
Trussel-aspektet.....	15
Formål og hypoteser.....	15
Hypoteser og forskningsspørsmål for de individuelle faktorene.....	16
Hypoteser og forskningsspørsmål for de kontekstuelle faktorene.....	16
Metode.....	17
Forskningsdesign og deltakere.....	17
Datainnsamlingsprosedyre.....	17
Måleinstrumenter.....	18
#Metoo-kampanjen.....	19
Fiendtlig og velvillig kjønnsjøvinisme.....	19
Erfaring med seksuell trakassering.....	19
Bedømmelse av seksuell trakassering.....	20
Kontekstvariabler.....	20
Vurderinger ved utvikling av scenarioene.....	21
Analyser.....	22
Resultater.....	23
Kjønnsforskjeller.....	23
Sammenhenger mellom faktorene.....	24
Prediktorer for bedømmelsen av seksuell trakassering.....	27

Grunnbedømmelse av seksuell trakassering.....	29
Betydning av kontekstvariablene for bedømmelse av seksuell trakassering	32
Scenario 1.....	32
Scenario 2.....	34
Scenario 3.....	36
Scenario 4.....	38
Diskusjon.....	41
Individuelle faktorer ved observatøren.....	41
Kjønn (Hypotese 1).....	41
Kjønnsjåvinisme (Hypotese 2).....	44
Holdninger til #Metoo-kampanjen (Forskningsspørsmål 1).....	45
Egen erfaring med seksuell trakassering (Forskningsspørsmål 2).....	46
Kontekstuelle faktorer ved atferden	46
Quid pro quo-markører (Hypotese 3).....	46
Kjønn på trakassør.....	47
Maktposisjon.....	48
Handlingsmønster.....	49
Personlig eller generelt rettet nedsettende kommentar.....	49
Trakassørens attraktivitet (Hypotese 4).....	49
Fysisk kontakt (Hypotese 5).....	50
Trussel-aspektet (Forskningsspørsmål 3).....	51
Begrensninger, videre forskning og praktiske implikasjoner.....	51
Konklusjon.....	53
Kildeliste.....	55
Appendix A	63
Appendix B.....	655

Hva er seksuelt trakasserende for hvem?

Effektene av individuelle og kontekstuelle faktorer på bedømmelsen av seksuell trakassering

Seksuell trakassering ble satt på dagsordenen i anledning en rekke anklager rettet mot fremtredende Hollywood-profiler i løpet av høsten 2017. Fokuset spredte seg raskt til andre land, reflektert av den etterfølgende globale bruken av emneknaggen #Metoo på Twitter. Hensikten med emneknaggen var opprinnelig å støtte og styrke utsatte for seksuell trakassering gjennom økt empati (Isaacs, 2018). Senere bruk av emneknaggen har blitt brukt for å belyse omfanget av seksuell trakassering på tvers av kjønn, bransjer og landegrenser. Denne massive bevisstgjøringen rundt seksuell trakassering utgjør bakteppet for denne studiens ønske om å undersøke hvilke faktorer som påvirker bedømmelse av seksuell trakassering.

Likestillings- og diskrimineringsloven §13 (2017) definerer seksuell trakassering som *«enhver form for uønsket seksuell oppmerksomhet som har som formål eller virkning å være krenkende, skremmende, fiendtlig, nedverdiggende, ydmykende eller plagsom»*. Definisjonen gir rom for at seksuell trakassering både er et objektivt legalt konsept og en subjektiv erfaring. Dette fører til at et bredt spekter av sosialseksuell atferd, dvs. sosial atferd med en seksuell undertone, kan oppfattes som seksuell trakassering. Dette utfordrer en felles forståelse av hva seksuell trakassering er da bedømmelsen blant annet vil avhenge av *hvem* som gjør *hva* i *hvilken* kontekst.

Seksuell trakassering kan deles inn i fiendtlig arbeidsmiljø-trakassering (Eng: hostile work environment) og quid pro quo-trakassering (Rotundo, Nguyen, & Sackett 2001). Førstnevnte er atferd som er alvorlig nok til å skape et støtende og krenkende arbeidsmiljø. Dette kan være vitser, kommentarer, blick eller berøring. Quid pro quo-trakassering er seksuelle tilnærmelser på arbeidsplassen i kombinasjon med en trussel om straff, slik som oppsigelse, eller et løfte om belønning, slik som lønnsøkning eller forfremmelse (Browne, 2006).

I sin metaanalyse deler Rotundo og kolleger (2001) inn fiendtlig arbeidsmiljø-trakassering i seks atferdskategorier. De to første kategoriene er personlig og generelt nedsettende holdninger (Eng: personal og impersonal derogatory attitudes). Dette er atferd som er rettet mot en enkeltperson og reflekterer nedsettende holdninger mot vedkommendes kjønn, eller atferd som er rettet generelt og som reflekterer nedsettende holdninger mot kjønn. Den tredje kategorien er uønsket datingpress (Eng: unwanted dating pressure), som innebærer

gjentatte datingforespørsler etter avslag. Den fjerde kategorien er seksuelle forespørsler (Eng: sexual propositions) som innebærer uttalte initiativ til seksuell kontakt. Den femte og sjette kategorien er seksuell og ikke-seksuell fysisk kontakt (Eng: physical sexual og nonsexual contact). Dette innebærer intim kontakt, slik som å berøre en persons korsrygg, eller ikke-intim kontakt, slik som å gi en gratulerende klem. Den syvende atferdskategorien er seksuell utpressing (Eng: sexual coercion) og utgjør quid pro quo-trakassering.

Seksuell trakassering er et utbredt problem blant menn og kvinner i ulike alder. En studie med utvalg fra videregående skoler i Trøndelag viste at 63% av jentene og 62% av guttene hadde opplevd ikke-fysisk seksuell trakassering fra samme eller motsatt kjønn (Bendixen & Kennair, 2014). En studie med utvalg bestående av norske ansatte viste at 18.4% rapporterte å ha opplevd uønsket seksuell atferd minst én gang i løpet de siste seks månedene, der menn rapporterte en lik andel tilfeller som kvinner (Nielsen, Bjørkelo, Notelaers, & Einarsen, 2010). Statistisk Sentralbyrå viste at 7% av kvinner og 2% av menn på norske arbeidsplasser hadde blitt utsatt for systematisk uønsket seksuell oppmerksomhet på arbeidsplassen én gang i måneden eller oftere (SSB, 2017).

Seksuell trakassering har en rekke negative konsekvenser for enkeltindividet og samfunnet. Flere studier har vist at seksuell trakassering er relatert til mentale helseproblemer og lav jobbtilfredshet hos utsatte for seksuell trakassering (f.eks. Bendixen, Daveronis, & Kennair, 2018; Holland, Rabelo, Gustafson, Seabrook, & Cortina, 2016; Nielsen et al., 2010; Reed, Collinsworth, Lawson & Fitzgerald, 2016; Willness, Steel, & Lee, 2007). Dette kan videre redusere personens prestasjonsevne på skolen (Duffy, Wareham & Walsh, 2004) eller arbeidsplassen (Lim & Cortina, 2005). Prevalenstall for og konsekvenser av seksuell trakassering understreker viktigheten av å utvikle forskningsbasert kunnskap på dette området.

Fremfor å bidra til en felles definisjon og forståelse av seksuell trakassering ønsker denne studien å utforske forskjellene i bedømmelse av seksuell trakassering. Det er viktig å forstå folks vurderinger da disse er avgjørende for tilskuerintervensjon og sanksjoner etter et meldt trakasseringsforhold (Kath, Bulger, Holzworth, & Galletta, 2014).

Individuelle faktorer ved observatøren

Kjønn. Tidligere studier har vist at kvinner bedømmer et bredere spekter av handlinger som seksuell trakassering sammenlignet med menn (f.eks. Bitton & Shaul, 2013; Blumenthal, 1998; O'Leary-Kelly, Bowes-Sperry, Bates, & Lean, 2009; Rotundo et al., 2001). Kjønnforskjellen er ett av få stabile og generaliserbare funn i feltet, på tross av at

effektstørrelsen er liten (Blumenthal, 1998; Rotundo et al., 2001). Både evolusjonspsykologi og sosialpsykologi kan bidra med forklaringer på denne kjønnsforskjellen. Innenfor evolusjonspsykologien antar teorien om seksuelle strategier (Buss & Schmitt, 1993) at menn og kvinner har utviklet ulike pardannelsesstrategier som et resultat av naturlig seleksjon i møte med ulike adaptive problemer forbundet med pardannelse. Fordi det kreves mindre foreldreinvestering av menn enn av kvinner, vil menn i større grad enn kvinner ta i bruk kortsiktige strategier og foretrekke kortsiktige forhold, mens kvinner i større grad enn menn vil ta i bruk langsiktige strategier og foretrekke langsiktige forhold. Dette kan føre til en kognitiv bias der menn oftere tolker en kvinnes atferd som seksuell interesse som det er passende å respondere på med flørt. Kvinner vil derimot oftere tolke samme atferd som vennlig interesse som det ikke er passende å respondere på med flørt. Denne biasen kan anses som en tilpasning for å øke sjansen for at initiativet blir godt mottatt hos en potensiell partner (Error management theory; Haselton & Buss, 2000). Menns bias for seksuell overtolkning er funnet å være like stor i en direkte replikasjonsstudie med data fra en likestilt kultur (Norge), som tyder på at denne biasen ikke er et resultat av sosialisering (Bendixen, 2014). Dette perspektivet forklarer seksuell trakassering som et utilsiktet resultat av mannens pardannelsesstrategier, da flere initiativ til korttidsforhold vil resultere i flere vellykkede, men også flere mislykkede forsøk (Browne, 2006). Disse mislykkede forsøkene kan tolkes som seksuell trakassering. Studier har vist at både kvinner og menn med kortsiktige strategier har økt sannsynlighet for å bli trakassert og selv trakassere (Kennair & Bendixen, 2012). Dette er fordi slike strategier motiverer de til å signalisere sin egen og undersøke andres interesse i kortsiktige seksuelle relasjoner på måter som kan oppfattes som seksuell trakassering.

Innenfor sosialpsykologien kan Simon og Gagnons (1984; 1986; 2003) teori om seksuelle skript komplementere evolusjonsperspektivet som forklaringsmodell på forskjellen mellom menn og kvinners bedømmelse av seksuell trakassering. Ifølge denne teorien kan seksuelle interaksjoner forstås som lærte sekvenser, såkalte "seksuelle skript", fremfor medfødte disposisjoner slik som evolusjonsperspektivet antar. Dette er sosialt konstruerte kognitive skjema som informerer om passende atferd og meningen bak andres atferd i en gitt situasjon. Kultur og interaksjon med andre promoterer ulike seksuelle skript for menn og kvinner ved at ulik atferd gir utslag i ulik grad av aksept blant jevnaldrende (Kreager, Staff, Gauthier, Lefkowitz & Feinberg, 2016). Menn blir i større grad motivert til å engasjere seg i flere seksuelle relasjoner, mens kvinner i større grad motiveres til å engasjere seg i forpliktende relasjoner. Fordi menn og kvinner handler ut fra ulike skript som definerer ulike sett av passende atferd, vil kvinner oftere oppleve atferd som grenseoverskridende og

potensielt seksuelt trakasserende sammenlignet med menn. Gitt at personens strategier og holdninger påvirker egen atferd, er det rimelig å anta at disse også påvirker bedømmelsen av andres atferd.

Kjønns sjåvinisme. Seksuell trakassering kan rammes inn av en mer generell dimensjon av fiendtlighet mot kvinner og menn (Glick & Fiske, 1996; 1999). Tidligere studier har vist at menns fiendtlige sjåvinisme mot kvinner predikerer økt seksuell trakassering mot kvinner (Diehl, Rees, & Bohner, 2012; Siebler, Sabelus, & Bohner, 2008). Studier har videre vist at fiendtlig sjåvinisme mot kvinner hos begge kjønn predikerte at andres atferd mot en kvinnelig utsatt ble bedømt som mindre seksuelt trakasserende (Russell & Trigg, 2004). Denne effekten ble vist å være noe større for menn enn kvinner (Bendixen, Henriksen, & Nøstdahl, 2014). Det er videre vist at menn hadde mer fiendtlig sjåvinisme mot kvinner enn mot andre menn (Bendixen & Kennair, 2017b). Den samme studien viste at menn hadde mer fiendtlig sjåvinisme mot kvinner, enn kvinner hadde mot menn. Fiendtlig kjønns sjåvinisme og velvillig kjønns sjåvinisme er stereotypiske holdninger som virker begrensende på målpersonen (Glick & Fiske, 1996). Sammen utgjør de ambivalent kjønns sjåvinisme. Fiendtlig kjønns sjåvinisme har bakgrunn i mannens tradisjonelle overordnede maktposisjon i sosiale, økonomiske og politiske samfunnsinstitusjoner, og velvillig kjønns sjåvinisme har bakgrunn i kjønnes gjensidige avhengighet av hverandre, blant annet i romantiske partnerskap (Glick & Fiske, 1999). Én person kan ha både fiendtlige og velvillige holdninger mot et kjønn samtidig. En person kan f.eks ha velvillige holdninger mot menn eller kvinner som følger de tradisjonelle kjønnsrollene, og ha fiendtlige holdninger mot menn eller kvinner som motstrider disse rollene.

Holdninger til #Metoo-kampanjen. Det er per dags dato gjennomført få studier på betydningen av holdninger til #Metoo-kampanjen på bedømmelse av seksuell trakassering. Forenklet kan den feministiske historien deles inn i fire bølger, der #Metoo-kampanjen plasseres innenfor den fjerde og siste bølgen (Holst, 2017). Den første bølgen vokste frem på 1700- og 1800-tallet og tok for seg kvinners formelle juridiske rettigheter, slik som stemmerett. Den andre bølgen kom på 1960 og 1970-tallet og fokuserte på vold i nære relasjoner, og rettigheter til selvbestemt abort og likelønn. Den tredje bølgen kom på midten av 1990-tallet og tok et oppgjør med skjønnhetsidealet samt fremmet retten til å være individ i tillegg til å være kvinne. Den fjerde bølgen i det feministiske landskapet karakteriseres av internettaktivisme og bruk av sosiale medier for mobilisering (Holst, 2017, s. 54). Det er rimelig å anta at personer som har positive holdninger til #Metoo-kampanjen vil være mindre tolerante for seksuell trakassering og videre bedømme atferd som mer seksuelt trakasserende.

McCabe og Hardman (2005) bekreftet at personer som er mindre tolerante for seksuell trakassering, definerte flere atferder som seksuelt trakasserende, naturlig nok. En annen studie viste at personer med pro-feministiske holdninger var mer opptatt av god beviskvalitet fremfor sympati med offeret i sin bedømmelse av seksuell trakassering, sammenlignet med personer med anti-feministiske holdninger (Bhattacharya & Stockdale, 2016). Dette kan tyde på at personer med positive holdninger til #Metoo ikke vil ha ubetinget sympati med offerene, men vil være mer kritiske til omstendighetene i sin bedømmelse av seksuell trakassering. En tredje studie fant ingen signifikant sammenheng mellom holdninger til feminisme og bedømmelse av seksuell trakassering (Mohipp & Senn, 2008). Oppsummert finner ikke tidligere forskning en entydig sammenheng mellom holdninger til #Metoo-kampanjen og bedømmelse av seksuell trakassering.

Egen erfaring med seksuell trakassering. McDermut, Haaga og Kirk (2000) fant at personer som hadde erfaring med å bli seksuelt trakassert i større grad rapporterte negative reaksjoner og holdninger til videoer av seksuell trakassering, sammenlignet med de som ikke hadde erfaring med seksuell trakassering. Dette samsvarer med revictimization theory (Finkelhor & Browne, 1985), som predikerer at personer som har erfart seksuell trakassering blir hypersensitive for seksuell oppførsel. Nyere studier svekker derimot denne teorien og tyder på at erfaring med seksuell trakassering ikke har en effekt på bedømmelse av seksuell trakassering (Runtz & O'Donnell, 2003; Stockdale, O'Connor, Gutek & Geer, 2002). En studie av Gutek (1985) viste på en annen side at vedvarende eksponering for et seksualisert arbeidsmiljø predikerte bedømmelse av atferd som mindre trakasserende. Dette samsvarer med tilpasningsteori (Helson, 1964) innenfor kognitiv psykologi. Denne teorien antar at eksponering for stressende stimuli fører til at vedkommende tilpasser seg belastningen og kun får en minimal respons ved fremtidig eksponering for lignende stimuli. En slik desensitiverende effekt av seksuell trakassering i arbeidslivet er blitt påvist av forskning (Raver & Nishii, 2010). Det er altså sprikende forskningsfunn på effekten av egen erfaring med å bli utsatt for seksuell trakassering på bedømmelse av seksuell trakassering.

Kontekstuelle faktorer ved atferden

Quid pro quo-markører. Studier har vist at effekten av individuelle forskjeller på bedømmelse av seksuell trakassering var større ved bedømmelse av tvetydig atferd fremfor svært alvorlig atferd, slik som fiendtlig arbeidsmiljø-trakassering fremfor quid pro quo-trakassering (Rotundo et al., 2001; Wiener & Hurt, 2000). Persepsjonsteori kan forklare hvorfor individuelle forskjeller har mindre effekt i vurdering av atferd som enten er så

alvorlig eller så triviell at det ikke er tvil om handlingen er seksuell trakassering eller ikke. Prototypeteori (Rosch, 1999) er en kategoriseringsmodell som predikerer at et prototypisk medlem av en kategori vil gjenkjennes og identifiseres hurtigere og med større enighet enn et mindre typisk medlem av samme kategori. En prototype av en kategori er det mest typiske og representative medlemmet av kategorien (Gries, 2003).

Ut fra prototypeteori kan det tenkes at #Metoo-kampanjens enorme mediedekning har påvirket folk til å gjenkjenne trakassering ut fra tilstedeværelsen av prototypiske markører på seksuell trakassering. #Metoo-kampanjen omhandlet i særlig stor grad quid pro quo-trakassering, slik at denne typen trakassering kan ha fått en funksjon som mal eller prototype i gjenkjenning av seksuell trakassering. Dersom dette stemmer, vil tilstedeværelse av typiske markører på denne type atferd predikere kategorisering av en handling som seksuell trakassering. Slike prototypiske markører vil ut fra mediebildet sannsynligvis inkludere en mannlig trakassør i en overordnet maktposisjon og at handlingen er gjentakende og er rettet personlig mot et enkeltindivid. Videre vil det bli gjort rede for hver enkel prototypiske markør på quid pro quo-trakassering.

Kjønn på trakassør. #Metoo-kampanjen har fokusert på mannen som trakassør og kvinnen som utsatt. En rekke studier har vist at denne konstellasjonen blir bedømt som mer seksuelt trakasserende sammenlignet med scenarioer der kvinnen er trakassør og mannen er utsatt (Gutek, Morasch & Cohen, 1983; Hendrix, Rueb, & Steel, 1998; McCabe & Hardman, 2005; Runtz & O'Donnell, 2003). Det er også motsatte funn som tyder på at handlinger blir bedømt som mer trakasserende når kvinnen er trakassør og mannen er utsatt (Wayne, Riordan & Thomas, 2001). Forskning viser videre at mannlige respondenter bedømte atferd som mindre trakasserende når trakassøren var en kvinne, mens kvinnelige respondenter generelt bedømte atferden som mer trakasserende enn menn, men ikke gjorde forskjell på om trakassøren var kvinne eller mann (Bitton & Schaul, 2013; Hendrix et al., 1998). Ingen av metaanalysene (Blumenthal, 1998; Rotundo et al., 2001) inkluderer kjønn på trakassør og utsatt som moderatorer for bedømmelse av seksuell trakassering, i tillegg til at flere studier etterlyser mer fokus på dette aspektet i videre forskning (f.eks. McCabe & Hardman, 2005; Russel & Trigg, 2004).

Maktposisjon. En annen prototypisk markør på quid pro quo-trakassering er at det eksisterer en maktforskjell mellom trakassør og utsatt, slik at det er potensiale for negative konsekvenser i form av straff eller belønning avhengig av hvordan den utsatte forholder seg til den trakasserende atferden. Studier har vist at atferd ble bedømt som mer seksuelt trakasserende dersom trakassøren hadde formell autoritet over den utsatte (f.eks. Blumenthal,

1998; Bursik & Geftter, 2011; Dougherty, Turban, Olson, Dwyer & Lapreze 1996; Gordon, Cohen, Grauer & Rogelberg, 2005; Hendrix et al., 1998; Rotundo et al., 2001). I følge prototypeteori (Rosch, 1999) vil trusselen for negative konsekvenser være mer tydelig ved en forskjell i maktposisjon, slik at denne typen atferd med større enighet blir kategorisert som seksuell trakassering. Dersom trakassør og utsatt er likestilt, vil ikke trusselen være tydelig og atferden vil være mindre prototypisk quid pro quo-trakassering slik at bedømmelsen av atferden vil være mer variert. Videre etterlyser både Rotundo og kolleger (2001) og Gordon og kolleger (2005) studier som undersøker bedømmelse av seksuell trakassering der trakassøren er underordnet den utsatte (Eng: contra-power harassment) og maktubalanse i tvetydige situasjoner (ikke tydelig quid pro quo-trakassering).

Handlingsmønster. Antall ganger den trakasserende atferden forekommer, har vist seg å ha positiv sammenheng med bedømmelsen av seksuell trakassering (Ellis, Barak, & Pinto, 1991; Hurt, Wiener, Russell & Mannen, 1999; Kath et al., 2014). Innenfor sosialpsykologien kan Kelley (1967) sin teori om kausale attribusjoner forklare denne sammenhengen. Attribusjonsteori forklarer hvordan personer konkluderer med hvem folk er og hvorfor de gjør som de gjør. Kelley (1967) antar at alle mennesker samler inn informasjon om hvordan andre personers atferd endrer seg over tid og sted, og med ulike aktører, dvs. hvordan atferd kovarierer. Særlig tre typer informasjon er relevant for å kartlegge kovarians: hvordan andre oppfører seg mot målpersonen (konsensus), hvordan målpersonen oppfører seg mot andre (særpreget) og hvor ofte handlingen skjer med mellom samme personer på tvers av tid og situasjoner (konsistens).

I praksis er ikke alltid informasjon på alle tre dimensjonene tilgjengelig, slik at folk ofte gjennomfører attribusjonsprosessen med den informasjonen de har (Kelley, 1973). Dette kan føre til den fundamentale attribusjonsfeilen hvor personer overvurderer betydningen av personlige eller disposisjonelle faktorer ved målpersonen og undervurderer betydningen av kontekstuelle faktorer ved situasjonen (Eng: fundamental attribution error; FAE, Ross, 1977). Dette skjer gjerne når observatøren oppfatter et mønster der handlingen ofte skjer mellom samme personer (høy konsistens). En studie på bedømmelse av seksuell trakassering fant at en atferd ble bedømt som mer seksuelt trakasserende dersom handlingen ble tilskrevet til interne negative intensjoner hos trakassøren (Pryor & Day, 1988). I tillegg etterlyser Gordon og kollegaer (2005) mer forskning på gjentakende seksuell trakassering på arbeidsplassen for å favne om fenomenets reelle fenomenologi.

Personlig eller generelt rettet nedsettende kommentar. Forskning har vist at det var større enighet om at en personlig rettet nedsettende kommentar var seksuell trakassering,

sammenlignet med en generelt rettet nedsettende kommentar (Rotundo et al., 2001). Også i #Metoo-kampanjen har hovedfokuset vært på anekdotiske historier fra enkeltpersoner om deres personlige opplevelser, fremfor trakassering som har vært rettet generelt mot kvinner i kraft av deres kjønn. Dette kan videre ha bidratt til å gjøre personlig rettede krenkelser til en mer prototypisk markør på seksuell trakassering (jmf. prototypeteori; Rosch, 1999). Det kan også tenkes at en personlig nedsettende kommentar i større grad enn en generelt nedsettende kommentar vil oppleves ydmykende og truende, i tråd med Likestillings- og diskrimineringslovens §13 (2017) definisjon av seksuell trakassering.

Trakassørens attraktivitet. Tidligere forskning har vist at dersom trakassøren var en lite attraktiv mann og den utsatte var en attraktiv kvinne, ble tvetydig atferd mer sannsynlig bedømt som seksuell trakassering, sammenlignet med om trakassøren var attraktiv og den utsatte var lite attraktiv (Golden, Johnson & Lopes, 2001; Pina & Gannon, 2012). Dette skyldes muligens at en potensielt trakasserende handling mer sannsynlig vil oppleves som ønsket, heller enn uønsket og trakasserende, dersom initiativtakeren oppfattes som attraktiv. Det er større sannsynlighet for at man er tiltrukket av attraktive mennesker, fremfor lite attraktive mennesker, og at det dermed er større sannsynlighet for at man ønsker å ha sex med disse.

En annen forklaring på denne sammenhengen kan ligge i at attraktive mennesker aktiverer stereotypien «what is beautiful is good» (Dion, Berscheid, & Walster, 1972), som predikerer at folk forbinder fysisk attraktivitet med en rekke positive attributter, slik som sosial kompetanse, tilpasningsevne og selvsikkerhet, om enn kun moderat (Eagly, Ashmore, Makhijani & Longo, 1991). En mulig forklaring kan være at attraktivitet har en selvoppfyllende effekt der en person som forventes å være sosialt kompetent, også blir behandlet som om vedkommende har gode sosiale evner, og dermed får mer trening og rom for å utvikle sosiale egenskaper (Ivtzan & Moon, 2008). Samtidig er det funnet at det å være lite attraktiv er en direkte ulempe som medfører negative bedømmelser av personen (Griffin & Langlois, 2006). Dette samsvarer med negativitetsbias (Rozin & Royzman, 2001), som predikerer at negative aspekter blir vektlagt i større grad enn positive aspekter.

Fysisk kontakt. Avhengig av om berøring oppfattes som passende eller upassende, kan det skape et positivt eller negativt klima på arbeidsplassen (Lee og Guerrero, 2001). Noen former for berøring, for eksempel å berøre ansikt, midje, bryst eller rumpe, ble ansett som seksualisert fysisk kontakt og tydelig seksuell trakassering (Dougherty et al., 1996; Lee & Guerrero, 2001; Rotundo et al., 2001). Andre former for berøring, f.eks. å gi en person et klapp på skulderen eller å håndhilse, ble sett på som mindre seksualisert fysisk kontakt og

ikke tydelig seksuell trakassering (Lee & Guerrero, 2001; Rotundo et al., 2001). Det foreligger altså forskning på alvorlig trakasserende berøring og ikke trakasserende berøring, men det er nødvendig å forske mer på gråsone-berøring, og undersøke hva som utgjør seksuell trakassering eller ikke under mer tvetydige forhold.

Trussel-aspektet. Likestillings- og diskrimineringsloven §13 (2017) definerer seksuell trakassering som oppmerksomhet som blant annet har som formål eller virkning å være skremmende. Et aspekt som kan tenkes å påvirke hvor skremmende en handling oppfattes, er om flere er tilstede på handlingstidspunktet. For eksempel kan en trussel eller en fysisk tilnærming på arbeidsplassen virke mindre skremmende dersom andre kolleger er til stede. På en annen side kan en identisk handling virke mer skremmende dersom den blir gjort på tomannshånd. Dette kan være fordi den utsatte antar at kolleger vil gripe inn og hindre at situasjonen eskalerer. Dette fører til at andres tilstedeværelse fører til at trusselen oppleves mindre reell. Det kan også være at andre kollegers tilstedeværelse fører til at handlingen ikke oppleves som like alvorlig da det kan unnskyldes som et dårlig forsøk på humor fra trakassørens side. Det finnes ikke studier som godt nok belyser denne faktoren slik at konsekvensene av å ha andre tilstede er uklare for bedømmelsen av seksuell trakassering.

Formål og hypoteser

Den høye prevalensen av seksuell trakassering og de negative konsekvensene av slik trakassering understreker behovet for forskningsbasert kunnskap på hva som er trakasserende for hvem. Dette kan belyse hva folk flest opplever som seksuell trakassering, slik at vi får en større forståelse for tredjepersons-perspektivet og potensiell tilskuerintervenering. Fordi seksuell trakassering er en subjektiv erfaring, vil bedømmelse av hva som utgjør seksuell trakassering være en kompleks prosess som avhenger av en rekke faktorer. Denne studiens formål var å utforske disse faktorene, og besvare følgende problemstilling: *hvilke individuelle faktorer ved observatøren og kontekstuelle faktorer ved atferden påvirker bedømmelse av seksuell trakassering?* Studien forsøkte å besvare problemstillingen ved å undersøke ulike faktorerens effekt på bedømmelse av scenarioer som beskrev sosialseksuell atferd. Basert på nevnt teori og empiri ble totalt fem hypoteser og tre forskningsspørsmål formulert.

Hypoteser og forskningsspørsmål for de individuelle faktorene.

Hypotese 1: Når man observerer andre som utfører en sosialseksuell atferd, vil kvinner bedømme et bredere spekter av atferd som mer seksuelt trakasserende, sammenlignet med menn.

Hypotese 2: Personer som er høye på fiendtlig sjåvinisme mot kvinner, vil bedømme andres sosialseksuelle atferd mot kvinner som mindre seksuelt trakasserende, enn de som er mindre fiendtlige. Tilsvarende gjelder fiendtlig sjåvinisme mot menn.

Forskningsspørsmål 1: Kan positive holdninger til #Metoo-kampanjen predikere at andres sosialseksuelle atferd bedømmes som mer seksuelt trakasserende?

Forskningsspørsmål 2: Vil personer som selv har blitt utsatt for seksuell trakassering bedømme andres sosialseksuelle atferd som mer (sensitivisert) eller mindre (desensitivisert) seksuelt trakasserende enn de som ikke selv har blitt utsatt for seksuell trakassering?

Hypoteser og forskningsspørsmål for de kontekstuelle faktorene.

Hypotese 3: Sosialseksuell atferd vil bedømmes som mer seksuelt trakasserende dersom den inneholder prototypiske «quid pro quo»-markører (f.eks. mannlig trakassør, en overordnet maktposisjon, handlingene danner et mønster eller er rettet mot et enkeltindivid).

Hypotese 4: En attraktiv persons sosialseksuelle atferd vil bedømmes som mindre seksuelt trakasserende, sammenlignet med tilsvarende atferd fra en lite attraktiv person.

Hypotese 5: Sosialseksuell atferd som innebærer seksualisert fysisk kontakt, vil bedømmes som mer seksuelt trakasserende, i motsetning til sosialseksuell atferd som ikke innebærer seksualisert fysisk kontakt.

Forskningsspørsmål 3: Vil sosialseksuell atferd utført på tomannshånd bedømmes som mer seksuelt trakasserende enn om den tilsvarende atferden utføres blant andre?

Metode

Forskningsdesign og deltakere

Denne studien benyttet survey som metode for innsamling av kvantitative data. Det ble utviklet et nettbasert spørreskjema bestående av 113 items som samlet inn data relatert til folks bedømmelse av seksuell trakassering. Studiens deltakere ble rekruttert gjennom Facebook, den største elektroniske plattformen for sosiale nettverk (Duggan & Brenner, 2013, s. 2). Spørreskjemaet ble delt med oppfordring om å dele videre. Dette resulterte i et «snøballutvalg» eller «nettverksutvalg», basert på folks vennelister og gruppedlemskap på Facebook. Utvalget ble screenet for monoton, ekstrem og inkonsistent svarstil, og respondentene som slo ut på disse kriteriene ble fjernet fra videre analyser. I tillegg ble de som oppga å ha annen oppfatning av kjønn og de med høy alder ekskludert fra analysene. Disse var så få at de ikke ble regnet som representative for sin gruppe. Mot slutten av datainnsamlingen ble spørreskjemaet delt på to særgrupper på Facebook; en for kvinner (*Den Selskabelige*) og en for menn (*Mannegruppa Ottar*). Respondenter som svarte etter dette tidspunktet ble ikke gjenstand for denne studien.¹

Dette resulterte i et endelig utvalg på 491 respondenter; 322 kvinner (65.6%) og 169 menn (34.4%). Kun personer over 18 år fikk delta i spørreundersøkelsen, som resulterte i at utvalget bestod av personer i alderen 18 til 60 år (gjennomsnittsalder = 33.3 år for kvinner, SD = 9.4, mode = 25; gjennomsnittsalder = 32.8 år for menn, SD = 9.2, mode = 25). 149 deltakere (30.3%) oppga sivilstatus som singel, 342 deltakere (69.7%) oppga å være i et forhold; enten som kjærester, samboere eller ektefeller. For sysselsetting var 317 personer (64.6%) i jobb, 162 personer (33%) var student/skoleelev/lærling, og 12 personer (2.4%) var arbeidsledig/pensjonert/trygdemottaker på tidspunktet for undersøkelsen.

Datainnsamlingsprosedyre

Før datainnsamlingen kunne begynne ble studien godkjent av Personvernombudet, Norsk senter for forskningsdata (NSD). Dette var nødvendig da det skulle registreres indirekte personopplysninger i form av IP-adresser ved utfylling av spørreskjema på nett. Administreringen av det nettbaserte spørreskjemaet ble gjort elektronisk gjennom SelectSurvey, NTNU-IT og Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap sitt system for

¹ De mannlige respondentene utgjorde kun 4 personer og var dermed ikke representative for gruppen. De kvinnelige respondentene utgjorde 145 personer, men preliminaire analyser viste at de skilte seg signifikant fra kvinner som hadde svart før den gitte datoen på sentrale mål. De ble derfor ekskludert fra analysene.

spørreundersøkelser på nett. Introduksjon og spredning av spørreskjemaet ble først gjort gjennom de personlige facebook-kontoene til forfatterne av denne studien. I introduksjonsteksten til studien ble det informert om tema for spørreundersøkelsen, samt gitt en oppfordring om å delta og dele videre til sitt eget nettverk. Det ble understreket at deltakelse i prosjektet var frivillig. Etter å ha trykket på linken til spørreundersøkelsen ble deltakerne tilfeldig fordelt til en av to versjoner av spørreskjemaet. Ved å klikke seg videre kom respondentene til en informasjonsside som innledet spørreundersøkelsen. Spørreundersøkelsen ble avsluttet ved å klikke «Ferdig» på siste side, og respondentene samtykket slik til å sende inn besvarelsen sin og delta i studien (for en frafallsoversikt, se Appendix A). Datainnsamlingen foregikk fra 30.04.18 til 16.07.18. Linken til spørreskjemaet ble totalt delt tre ganger. Det ble ikke gitt insentiver for å delta, kun en oppfordring om å bidra til viktig forskning. Besvarelsene ble lagret på en intern, passordbeskyttet server ved NTNU. Datamaterialet ble behandlet konfidensielt under hele innsamlingsperioden, og ikke på noe tidspunkt forelå det data som kunne føre til indirekte gjenkjenning av enkeltpersoner. Datamaterialet ble anonymisert ved overføring av datafil til forskerne, august 2018.

Måleinstrumenter

Det ble utviklet en spørreundersøkelse for å besvare studiens problemstilling (se Appendix B). Spørreskjemaet inneholdt informasjon om studien, kartlegging av demografiske variabler, to holdningsindekser om tradisjonelle verdier og #Metoo-kampanjen, to enkeltspørsmål om intensjonen bak trakassering (ønske om makt versus sex), samt to spørsmål om respondentens femininitet og maskulinitet. Deretter fulgte en indeks som tok for seg fiendtlig og velvillig sjåvinisme mot kvinner og menn. Videre kom Likestillings- og diskrimineringslovens definisjon av seksuell trakassering. Denne ble etterfulgt av åtte scenarioer som respondenten skulle bedømme i hvilken grad var seksuelt trakasserende. I tillegg ble det gitt kontekstuell tilleggsinformasjon som kunne virke skjerpene eller formildende på bedømmelsen. Avsluttende kom to enkeltspørsmål om egenopplevd erfaring med seksuell trakassering.

For å bedre kvaliteten på spørreskjemaet ble det gjennomført en pilotstudie med 10 deltakere som inkluderte begge kjønn og et bredt aldersspenn (18-68 år). Tilbakemeldingene fra pilotstudien ble tatt i betraktning og små endringer ble gjort for å tydeliggjøre enkelte av spørsmålene. Det endelige spørreskjemaet ble administrert i to versjoner; en med scenarioer med kvinnelig trakassør først, etterfulgt av scenarioer med mannlig trakassør, og vice versa i den andre versjonen. Dette var for å redusere bias hos respondentene med tanke på

trakassørens kjønn som først ble presentert. SelectSurvey viste i etterkant at respondentene var tilfeldig fordelt på de to versjonene av spørreskjemaet. Videre vil de inkluderte indeksene og enkeltpørsmålene bli beskrevet i detalj.

#Metoo-kampanjen. Det ble konstruert en indeks med åtte delspørsmål som målte folks holdninger til #Metoo kampanjen. Det ble valgt ut ti utsagn som virket å være relevante for å måle om respondenter var positive eller negative til kampanjen. Eksempler var «Kampanjen har vært et nødvendig bidrag til samfunnsdebatten» og «Kampanjen har blitt brukt av kvinner for å sverte menn». Svaralternativene var på en fempunkts Likert-skala fra «svært uenig» til «svært enig», med «verken/eller» som nøytralt midtpunkt. Etter preliminære analyser ble det vurdert som mest gunstig å beholde indeksen med åtte delspørsmål ($\alpha = .83$), framfor de ti originale delspørsmålene ($\alpha = .82$) for best mulig indre konsistens. To delspørsmål ble altså fjernet.² Alle delspørsmålene ladet da tilstrekkelig på én faktor.

Fiendtlig og velvillig kjønnssjåvinisme. Indeksen målte fiendtlig og velvillig sjåvinisme mot kvinner og menn, og bestod av totalt 16 delspørsmål der halvparten var rettet mot menn og halvparten mot kvinner. Svaralternativene var på en fempunkts Likert-skala fra «svært uenig» til «svært enig», med «verken/eller» som nøytralt midtpunkt. Indeksen var hentet fra Bendixen og Kennair (2017b), som har oversatt og konstruert en kortversjon av de originale indeksene Ambivalent Sexism Inventory (ASI; Glick & Fiske, 1996) og Ambivalence toward Men Inventory (AMI; Glick & Fiske, 1999). Kortversjonen av indeksen har like gode psykometriske egenskaper for å måle sjåvinistiske holdninger som fullskalaindeksene på 20 og 22 delspørsmål for AMI og ASI respektivt (Bendixen & Kennair, 2017b; Glick et al., 2004; Rollero, Glick, & Tartaglia, 2014). Bendixen og Kennair (2017b) foreslår videre at velvillig sjåvinisme for kvinner og menn kan slås sammen grunnet høy assosiasjon og trolig konseptuelt overlapp. Våre preliminære analyser tydet på at velvillig sjåvinisme mot kvinner og menn hadde akseptabel indre konsistens ($\alpha = .78$), og de ble derfor slått sammen til ett konstrukt. Fiendtlig sjåvinisme mot kvinner ($\alpha = .77$), og menn ($\alpha = .63$) ble beholdt som ulike konstrukter. Fiendtlig sjåvinisme mot menn hadde en noe lavere indre konsistens enn ønsket, men dette var å forvente da målet kun bestod av fire testledd.

Erfaring med seksuell trakassering. To spørsmål omhandlet respondentenes egen erfaring med seksuell trakassering. Først ble definisjonen fra Likestillings- og diskrimineringslovens §13 gjentatt, etterfulgt av spørsmålet: «Basert på definisjonen ovenfor, har du vært utsatt for seksuell trakassering det siste året?». Svaralternativene var kategoriske,

² «Kampanjen har ført til at flere utsatte for seksuell trakassering har fått medfølelse» og «Kampanjen har belyst omfanget av seksuell trakassering».

og respondenten kunne krysse av for «ja», «nei» eller «vet ikke». Det ble besluttet at spørsmålet om personlig erfaring med seksuell trakassering ble stilt til slutt for at spørsmålet ikke skulle påvirke deltakernes bedømmelse av scenarioene.

Bedømmelse av seksuell trakassering. Det ble konstruert åtte scenarioer som beskrev sosialeksuell atferd, samt syv til ni punkter med kontekstuell tilleggsinformasjon som kunne virke skjerpene eller formildende på bedømmelsen, sammenlignet med scenariobeskrivelsen alene. Det ble laget sumskårer av gjennomsnittsbetømmelsen for kvinner og menn basert på de tre første scenarioene, da prelimnære analyser viste at scenario 4 (quid pro quo-trakassering), skilte seg sÆrlig ut fra de tre andre (fiendtlig arbeidsmiljø-trakassering). Respondentene betømte hvorvidt scenarioene var seksuelt trakasserende pÅ en sekspunkts Likert-skala fra tallverdi 1 «Ikke i det hele tatt» til tallverdi 6 «Ja, absolutt!». De ble ikke gitt et nøytralt svaralternativ da det var 6nskelig at respondentene tok stilling til hvorvidt scenarioet var trakasserende eller ikke. Av de Åtte scenarioene bestod fire situasjoner av en mann som potensielt trakasserte en kvinne og fire tilsvarende situasjoner av en kvinne som potensielt trakasserte en mann. Hvert scenario inneholdt informasjon om sted, anledning og involverte personer.

Rotundo og kolleger (2001) sine syv atferdskategorier lå til grunn for utformingen av scenarioene og den kontekstuelle tilleggsinformasjonen. De tre første scenarioene falt inn under fiendtlig arbeidsmiljø-trakassering, mens scenario 4 falt inn under quid pro quo-trakassering. Kort oppsummert reflekterer de ulike scenarioene Rotundo og kolleger (2001) sine atferdskategorier av seksuell trakassering. Scenario 1 beskriver en kj6nnssjÅvinistisk vits som reflekterte «personlige/upersonlige nedsettende holdninger». Scenario 2 omhandlet en invitasjon om Å gå pÅ date som reflekterte «u6nsket datingpress» og «seksuell foresp6rsel». Scenario 3 omhandlet en gratulasjonsklem som reflekterte «fysisk seksuell kontakt» og «fysisk ikke-seksuell kontakt». Scenario 4 omhandlet en form for seksuell utpressing som reflekterte «seksuell tvang».

Kontekstvariabler. Den kontekstuelle tilleggsinformasjonen tok for seg ulike aspekter som ble listet opp under selve scenarioet. Alle scenarioene hadde kontekstuelle variabler som omhandlet makt, der trakass6ren enten var overordnet, likestilt, eller underordnet. Alle scenarioene inneholdt ogsÅ kontekstuell tilleggsinformasjon som omhandlet trakass6rens attraktivitet, der vedkommende enten ble karakterisert som «godt likt, utadvendt og attraktiv», eller «dÅrlig likt, sosialt utilpass og lite attraktiv». De resterende kontekstuelle tilleggsvariablene var faktorer som kunne tenkes Å pÅvirke alvorlighetsgraden ved den aktuelle sosialeksuelle handlingen, slik som ulike typer fysisk kontakt, variasjon av

handlingsmønster hos trakassøren, om handlingen var rettet generelt eller mot en enkeltperson og om man var på tomannshånd eller blant andre på handlingstidspunktet. Dette resulterte i syv til ni kontekstvariabler for hvert scenario, da ulike tilleggsinformasjon ble vurdert som relevant for de ulike scenarioene. Dette var for at manipuleringen av situasjonen skulle være mest mulig virkelighetsnær og økologisk valid. Differanseskårer mellom grunnskåre på bedømmelse av seksuell trakassering og skåre på kontekstvariablene for hvert scenario ble regnet ut og brukt som grunnlag for profilanalysen av kontekstvariablene.

Vurderinger ved utvikling av scenarioene. Definisjonen av seksuell trakassering jmf. Ligestillings- og diskrimineringsloven §13 (2017) ble fremstilt før presentasjonen av scenarioene. Dette ble gjort for å gi alle respondentene samme utgangspunkt for bedømmelsen av seksuell trakassering. På denne måten var det mer sannsynlig at handlingen i scenarioene og den kontekstuelle tilleggsinformasjonen forklarte variasjon i bedømmelse, fremfor subjektive meninger om hva seksuell trakassering er og ikke er. I tillegg ble scenarioene med mannlig versus kvinnelig aktør formulert så likt som mulig slik at forskjellene i bedømmelse av seksuell trakassering ble forklart av kjønnet på trakassøren, og ikke av individuelle variasjoner i scenarioene. Ordlyden i scenarioene var likevel noe ulik for å bidra til at hvert scenario skulle vurderes separat, og ikke skulle bli farget av svaret på det tilsvarende scenarioet med motsatt kjønn. Dette gjelder spesielt scenario 1 (ulik vits blir fortalt av den mannlige og kvinnelige trakassøren), scenario 4 (ulikt yrke på den mannlige og kvinnelige trakassøren) og scenario 3 (ulik kontekst; sommerfest versus julebord). Tanken var likevel at scenarioene var konseptuelt like; at vitsen var fornærmende mot det aktuelle kjønnet, at yrket var høystatus med mulighet for avansement, og at festen var en mer uformell setting hvor kolleger møtes. Respondenter kan ha hatt ulike underliggende assosiasjoner knyttet til den spesifikke informasjonen som kan ha påvirket bedømmelsen av seksuell trakassering. Dette kan ha maskert effekten av kjønnet på trakassøren. Dette var likevel et bevisst valg for å unngå en monoton svarstil, som kunne medført at funnene reflekterte kjedsomhet og mangel på motivasjon, fremfor respondentenes faktiske bedømmelser.

Det ble brukt scenarioer fremfor punktliste for å måle bedømmelsen av seksuell trakassering. Scenarioer ble ansett som mer gunstig for å favne om kompleksiteten ved temaet. I virkeligheten er det et uendelig antall faktorer som påvirker bedømmelsen av seksuell trakassering. Fordi scenarioer kan inkludere flere kontekstuelle variabler, muliggjør de god økologisk validitet (Kath et al., 2014). Andre studier har også argumentert for at scenarioer utgjør en like god eller bedre fremgangsmåte for å måle persepsjon av seksuell trakassering (O'Connor, Gutek, Stockdale, Geer, & Melancon, 2004; Rotundo et al., 2001).

Forskningslitteraturen argumenterer videre for at scenarioer er et mer sensitivt mål på bedømmelse av seksuell trakassering da de har mulighet til å være tvetydige og dermed skape rom for tolkning (Dill, Brown, & Collins, 2008).

Analyser

Dataen fra SelectSurvey ble overført til SPSS og alle analyser ble gjort ved bruk av SPSS versjon 25 for Mac. Før analysene ble sumskårer beregnet for indeksene til prediktorvariablene og utfallsvariablene. Det ble i tillegg regnet ut differanseskårer for de ulike kontekstvariablene for hvert scenario. For hver av analysene ble statistiske forutsetninger for datasettet testet, og eventuelle brudd er rapportert under de aktuelle testene i resultatene. Dataen ble sjekket for uteliggere, additivitet/linearitet, normalfordeling, homogenitet av varians, sfærisitet av varians og uavhengighet (Tabachnick & Fidell, 2014). Kjønnforskjeller ble undersøkt med uavhengige t-tester for prediktor- og utfallsvariablene. Deretter ble bivariate sammenhenger mellom prediktor- og utfallsvariablene regnet ut ved hjelp av Pearson Product Moment Korrelasjonskoeffisient. Prediktorvariabelen ”egen erfaring med seksuell trakassering” ble testet med Pearson chi-kvadrat test. Basert på sammenhengene i korrelasjonsanalysen ble multivariate sammenhenger analysert gjennom to multiple hierarkiske lineære regresjonsanalyser, en for kvinnelig trakassør og en for mannlig trakassør. I tillegg ble det brukt to mixed model ANOVA (profilanalyser) for å analysere kjønnforskjellen i grunnskåre på bedømmelse av de fire trakasseringsscenarioene, samt undersøke effekten av kontekstvariablene på bedømmelsen av seksuell trakassering. Funnene ble rapportert ved Pearsons r og partiell eta squared (η_p^2) og regnet om til effektstørrelse basert på Cohens d og Cohen (1992) sine retningslinjer for tolkning av små ($d = .20$), moderate ($d = .50$) og store effektstørrelser ($d = .80$). Beregningene ble gjort som følger: $r = .10$ og $\eta_p^2 = .010$ tilsvarte en liten effektstørrelse, $r = .30$ og $\eta_p^2 = .059$ tilsvarte en moderat effektstørrelse, og $r = .50$ og $\eta_p^2 = .138$ tilsvarte en stor effektstørrelse.

Resultater

Kjønnsforskjeller

Det ble tatt i bruk uavhengige t-tester for å undersøke eventuelle kjønnsforskjeller i gjennomsnittet til prediktor- og utfallsvariablene, se Tabell 1. Det ble brukt et alfanivå på 1% på alle analysene i studien for å unngå å feilaktig forkaste nullhypotesen (Type 1 feil). Levene's test var signifikant og tyder på at forutsetningen om homogenitet var brutt for fiendtlig sjåvinisme mot menn, velvillig kjønnsjåvinisme og bedømmelse ved mannlig og kvinnelig trakassør, slik at t-test for «equal variance not assumed» ble brukt for disse.

Det var en moderat kjønnsforskjell i holdninger til #Metoo-kampanjen, der resultatene tydet på at kvinner var mer positive til kampanjen enn menn. Det ble funnet en moderat kjønnsforskjell for fiendtlig sjåvinisme mot kvinner, der menn skårte høyere på denne holdningsvariabelen. Det ble også funnet en liten kjønnsforskjell for fiendtlig sjåvinisme mot menn, der kvinner skårte høyere på denne holdningsvariabelen. Respondentene virket altså å være mer fiendtlige mot det motsatte kjønn enn mot sitt eget kjønn. Det var en liten kjønnsforskjell som tydet på at mannlige respondenter hadde høyere grad av velvillig kjønnsjåvinisme enn kvinnelige respondenter. Kjønnsforskjellene i bedømmelse av seksuell trakassering for scenarioene støttet Hypotese 1 og tydet på at kvinner bedømte scenarioene som mer seksuelt trakasserende enn menn, både ved mannlig trakassør (liten effekt) og ved kvinnelig trakassør (moderat effekt). Dette tydet på at kjønnsforskjellene var størst i bedømmelsen av scenarioer som beskrev en kvinnelig trakassør.

Det ble gjennomført en Pearson chi-kvadrat test på den dikotome variabelen «egen erfaring med seksuell trakassering». Resultatet indikerte at det var en statistisk signifikant sammenheng mellom kjønn på respondent og egen erfaring med seksuell trakassering, $\chi(1) = 22.83$, $p < .001$. En signifikant større andel av kvinnelige respondenter (31.6%) rapporterte å ha erfart seksuell trakassering enn mannlige respondenter (11.9%). Denne assosiasjonen hadde moderat styrke ($phi = .22$). Et estimat av risikoen, $OR = 2.65$, 95%CI [1.70, 4.12], antydte at kvinner hadde mer enn 2.6 ganger større sannsynlighet for å rapportere å ha erfart seksuell trakassering, sammenlignet med menn.

Det var en del kjønnsforskjeller i gjennomsnittsskårene på prediktor- og utfallsvariablene slik at det videre ble undersøkt om det også var kjønnsforskjeller i sammenhengene mellom prediktor- og utfallsvariablene gjennom en korrelasjonsanalyse.

Tabell 1. *Kjønnsforskjeller i prediktor- og utfallsvariablene*

	<i>N</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>d</i>
Holdninger til #Metoo					
Kvinne	321	3.96	0.66	7.72**	-0.74
Mann	169	3.46	0.70		
Fiendtlig sjåvinisme mot kvinner					
Kvinne	322	1.64	0.72	-5.72**	0.54
Mann	169	2.05	0.79		
Fiendtlig sjåvinisme mot menn ¹					
Kvinne	322	1.74	0.65	4.00**	-0.37
Mann	169	1.52	0.52		
Velvillig kjønnsjåvinisme ¹					
Kvinne	322	1.33	0.43	-4.48**	0.46
Mann	169	1.59	0.68		
Bedømmelse ved mannlig trakassør ¹					
Kvinne	319	2.15	1.02	3.38**	-0.30
Mann	169	1.87	0.80		
Bedømmelse ved kvinnelig trakassør ¹					
Kvinne	319	2.18	0.95	6.66**	-0.61
Mann	169	1.65	0.77		

Merknad. * $p < .05$, ** $p < .01$, ¹ t-verdi justert for equal variance not assumed, skåring (1-5) for alle prediktorvariablene og skåring (1-6) for utfallsvariablene; bedømmelse ved kvinnelig og mannlig trakassør.

Sammenhenger mellom faktorene

Det ble gjennomført korrelasjonsanalyser for å undersøke bivariate sammenhenger mellom prediktor- og utfallsvariabler for kvinnelige og mannlige respondenter, se Tabell 2. Resultatene indikerte at det var en moderat positiv sammenheng mellom respondentenes holdninger til #Metoo-kampanjen og deres bedømmelse av seksuell trakassering. Et unntak var når mannlige respondenter bedømte hvor seksuelt trakasserende scenarioene med kvinnelig trakassør var, der denne sammenhengen var svakt positiv. Dette besvarer Forsknings spørsmål 1 og tyder på at respondentene som hadde en positiv holdning til #Metoo-kampanjen, bedømte scenarioene som mer trakasserende.

Det var en svak negativ sammenheng mellom fiendtlig sjåvinisme mot kvinner og bedømmelse av hvor trakasserende scenarioene var. Denne sammenhengen var signifikant for kvinnelige respondenter, men ikke for mannlige. Det var en svak positiv sammenheng mellom

fiendtlig sjåvinisme mot menn og bedømmelse av scenarioene som seksuelt trakasserende. Dette indikerer at respondenter med høyere fiendtlig sjåvinisme mot kvinner bedømte scenarioene som mer trakasserende, mens respondenter med høyere fiendtlig sjåvinisme mot menn bedømte scenarioene som mindre trakasserende. Dette støtter delvis Hypotese 2 som antar at fiendtlig sjåvinisme mot et bestemt kjønn fører til at respondenten bedømmer scenarioer hvor det samme kjønn er utsatt, som mindre trakasserende.

Det ble avdekket en svak negativ sammenheng mellom egen erfaring med seksuell trakassering og bedømmelse av hvor trakasserende de beskrevne handlingene var. Denne sammenhengen var signifikant for kvinnelige respondenter, men ikke for mannlige respondenter. Dette besvarer delvis Forskningsspørsmål 2 i retning av desensivering, hvor kvinner som har egen erfaring med seksuell trakassering bedømmer andres atferd som mindre seksuelt trakasserende.

For mannlige respondenter ble det ikke funnet noen sammenheng mellom alder, sivilstatus, velvillig kjønnsjåvinisme, og bedømmelse av seksuell trakassering. For kvinnelige respondenter derimot, ble det funnet en svak positiv sammenheng mellom alder og deres bedømmelser av seksuell trakassering ved kvinnelig trakassør. Dette tyder på at dess eldre kvinner er, dess mer bedømmer de sosialseksuell atferd fra andre kvinner som seksuelt trakasserende. Det ble i tillegg funnet en svak negativ sammenheng mellom kvinnelige respondenters velvillige sjåvinisme og bedømmelse av seksuell trakassering ved mannlige trakassør. Dette tydet på at dess mer velvillig sjåvinisme kvinner har mot begge kjønn, dess mindre seksuelt trakasserende bedømmer man sosialseksuell atferd ved mannlige trakassør.

Det var en sterk negativ sammenheng mellom holdninger til #Metoo-kampanjen og fiendtlig sjåvinisme mot kvinner. Dette tyder på at målene potensielt er betydelig overlappende. Test for multikollinearitet tydet på at denne sterke sammenhengen likevel ikke var problematisk basert på VIF (variance inflation factor < 5), slik at begge faktorene ble inkludert i regresjonsanalysen. Det ble derimot ikke funnet en sammenheng mellom holdninger til #Metoo-kampanjen og fiendtlig sjåvinisme mot menn. Dette tyder på at respondentens holdninger til #Metoo-kampanjen har sammenheng med fiendtlig sjåvinisme mot kvinner, men ikke fiendtlig sjåvinisme mot menn.

Sammenhengene mellom prediktor- og utfallsvariablene er generelt like for begge kjønn. Et unntak er at for kvinnelige respondenter hadde egen erfaring med seksuell trakassering en svak positiv sammenheng med fiendtlig sjåvinisme mot menn, mens for mannlige respondenter var ikke egen erfaring signifikant korrelert med noen andre variabler. Et annet unntak var at for kvinnelige respondenter ble det funnet en svak negativ

sammenheng mellom sivilstatus og fiendtlig sjåvinisme mot menn, som tydet på at kvinner i et forhold har mindre fiendtlig sjåvinisme mot menn. Denne sammenhengen var ikke tilstede for mannlige respondenter. Hos kvinnelige respondenter var det en svak positiv sammenheng mellom egen erfaring med seksuell trakassering og holdninger til #Metoo-kampanjen, som tyder på at kvinner som har opplevd seksuell trakassering er mer positive til #Metoo-kampanjen. Denne sammenhengen var ikke tilstede for mannlige respondenter. Et siste unntak var at fiendtlig sjåvinisme mot menn og kvinner hadde en moderat positiv sammenheng hos kvinnelige respondenter, men ikke hos mannlige respondenter. Alt i alt er sammenhengene mellom prediktor- og utfallsvariablene relativt like for kvinner og menn; som kan tyde på at de samme mentale prosessene ligger til grunn når man skal bedømme grad av seksuell trakassering. Kjønnene ble på grunnlag av dette slått sammen i regresjonsanalysen.

Tabell 2. *Bivariate sammenhenger (Pearson's r) mellom prediktor- og utfallsvariabler for kvinnelige (øvre del) og mannlige (nedre del) respondenter*

Kvinnelige respondenter		2	3	4	5	6	7	8	9
1	Alder	.13*	.03	-.01	.14*	.04	-.17**	.11	.14*
2	Sivilstatus ¹		-.10	.00	-.18**	.07	-.10	-.02	.01
3	Holdninger til #Metoo (8)			-.65**	-.06	-.23**	.25**	.38**	.34**
4	Fiendtlig sjåvinisme mot kvinner (4)				.32**	.34**	-.09	-.25**	-.22**
5	Fiendtlig sjåvinisme mot menn (4)					.25**	.22**	.16**	.12*
6	Velvillig kjønnsjåvinisme (8)						-.01	-.11*	-.10
7	Egen erfaring med seksuell trakassering ²							-.14*	-.14*
8	Bedømmelse ved mannlig trakassør (3)								.78**
9	Bedømmelse ved kvinnelig trakassør (3)								
Mannlige respondenter		2	3	4	5	6	7	8	9
1	Alder	.14	.19*	-.09	.23**	-.07	-.07	.15	-.01
2	Sivilstatus ¹		.06	-.06	.02	.01	-.04	.04	.05
3	Holdninger til #Metoo (8)			-.62**	.07	-.31**	-.04	.35**	.21**
4	Fiendtlig sjåvinisme mot kvinner (4)				.12	.47**	.08	-.14	-.11
5	Fiendtlig sjåvinisme mot menn (4)					.19*	-.09	.29**	.28**
6	Velvillig kjønnsjåvinisme (8)						.01	.01	-.09
7	Egen erfaring med seksuell trakassering ²							-.09	-.10
8	Bedømmelse ved mannlig trakassør (3)								.70**
9	Bedømmelse ved kvinnelig trakassør (3)								

Merknad. * $p < .05$, ** $p < .01$, ¹0 = singel og 1 = i et forhold, ²0 = nei og 1 = ja. Antall items i hver indeks er angitt i parentes

Prediktorer for bedømmelsen av seksuell trakassering

To hierarkiske multiple lineære regresjonsanalyser ble gjennomført for å predikere hvilke variabler som kunne forklare variansen i bedømmelsen av hvor seksuelt trakasserende scenarioene var, se Tabell 3. Den avhengige variabelen i den ene analysen var bedømmelse av seksuell trakassering av scenario 1 til 3 med mannlig trakassør, og den avhengige variabelen i den andre analysen var tilsvarende bedømmelse av seksuell trakassering av scenario 1 til 3 med kvinnelig trakassør. De uavhengige variablene var de samme for begge analysene og bestod av respondentens kjønn, alder, holdninger til #Metoo-kampanjen, fiendtlig sjåvinisme mot kvinner og menn, velvillig kjønnsjøvinisme og egen erfaring med seksuell trakassering. Ved testing av statistiske forutsetninger ble det funnet to brudd da P-P plottene for begge modellene indikerte at det var brudd på forutsetningen om normalitet for residualene. Det er likevel mulig at resultatene var valide da avvikene fra normalitet ikke var ekstreme og derfor sannsynligvis ikke påvirket funnene signifikant. Plottene for de standardiserte residualene og predikerte verdiene dannet et mønster som tydet på at forutsetningen om homoskedastisitet også var brutt. Det ble derfor konstruert to dummy-variabler for bedømmelse av seksuell trakassering ved kvinnelig og mannlig trakassør for å oppdage potensielt forstyrrende uteliggere ved hjelp av Cook's Distance. Ingen skårer i datasettet var over 1, og dermed ble ingen uteliggere fjernet fra analysene. For å redusere sjansen for Type 1 feil ble det brukt konservative forkastningsnivåer ($p < .01$).

Respondentens kjønn og alder ble lagt til først og forklarte 8.2% av variansen ved scenarioer med kvinnelig trakassør og 3.7% av variansen ved scenarioer med mannlig trakassør. Deretter ble holdninger til #Metoo-kampanjen og målene på fiendtlig og velvillig kjønnsjøvinisme lagt til og forklarte til sammen 18.9% av variansen ved kvinnelig trakassør og 19.8% av variansen ved mannlig trakassør. Til slutt på egen erfaring lagt til og forklarte til sammen 19.3% av variansen ved kvinnelig trakassør og 20.1% ved mannlig trakassør. Modellene var signifikante og forklarte totalt 20.1% av variansen ved mannlig trakassør ($R^2 = .201$) og 19.3% av variansen ved kvinnelig trakassør ($R^2 = .193$). Holdninger til #Metoo-kampanjen og fiendtlig sjåvinisme mot menn bidro signifikant til prediksjonen av hvor seksuelt trakasserende scenarioene ble bedømt. Resultatene tydet på at respondentene som hadde positive holdninger til #Metoo-kampanjen bedømte scenarioene som mer seksuelt trakasserende, både når trakassøren var kvinne, $\beta = .248$, $p < .001$, og når trakassøren var mann, $\beta = .345$, $p < .001$. Funnene indikerte også at respondenter med høy fiendtlig sjåvinisme mot menn bedømte scenarioene som mer seksuelt trakasserende, i noe større grad når scenarioet inneholdt en mannlig trakassør, $\beta = .204$, $p < .001$, sammenlignet med en

kvinnelig trakassør, $\beta = .168$, $p < .001$. Kjønn på respondenten fikk mindre betydning når holdningsvariablene ble lagt til, som tyder på at holdningsvariablene spilte en viktigere rolle enn kjønn i å predikere bedømmelse av seksuell trakassering. Kjønn på respondent var likevel en signifikant prediktor i bedømmelsen av hvor seksuelt trakasserende scenarier med kvinnelig trakassør var, $\beta = -.125$, $p = .006$. Dette tyder på at kvinnelige respondenter bedømte scenarier med kvinnelige trakassører som mer seksuelt trakasserende enn mannlige respondenter.

Tabell 3. Hierarkisk multipl regressjonsanalyse av prediktorvariablene for bedømmelse av seksuell trakassering

Prediktor	Bedømmelse av seksuell trakassering					
	Mannlig trakassør			Kvinnelig trakassør		
	<i>B</i>	<i>SE B</i>	β	<i>B</i>	<i>SE B</i>	β
Modell 1						
Kjønn	-.286	.090	-.142**	-.527	.085	-.271***
Alder	.013	.005	.126**	.009	.004	.091*
Modell 2						
Kjønn	.035	.090	.017	-.262	.088	-.134**
Alder	.006	.004	.060	.003	.004	.035
Holdninger til #Metoo	.482	.078	.357***	.343	.075	.264***
Fiendtlig sjåvinisme mot kvinner	-.041	.075	-.032	-.055	.073	-.045
Fiendtlig sjåvinisme mot menn	.339	.071	.213***	.276	.069	.180***
Velvillig kjønnsjåvinisme	.001	.082	.000	-.072	.080	-.042
Modell 3						
Kjønn	.049	.091	.024	-.243	.088	-.125**
Alder	.007	.004	.070	.005	.004	.048
Holdninger til #Metoo	.466	.079	.345***		.076	.248***
Fiendtlig sjåvinisme mot kvinner	-.043	.075	-.034	-.058	.073	-.047
Fiendtlig sjåvinisme mot menn	.325	.072	.204***	.257	.069	.168***
Velvillig kjønnsjåvinisme	.001	.082	.000	-.072	.080	-.042
Egen erfaring	.116	.097	.052	.156	.094	.073

Merknad. * $p < .05$ ** $p < .01$ *** $p < .001$. R^2 ved mannlig trakassør var .037 for modell 1, .198 for modell 2 og .201 for modell 3. R^2 for kvinnelig trakassør var .082 for modell 1, .189 for modell 2 og .193 for modell 3.

Grunnbedømmelse av seksuell trakassering

Det ble gjennomført en treveis mixed model ANOVA (profilanalyse) for å sammenligne bedømmelse av seksuell trakassering på tvers av scenarioene for kvinnelige respondenter (Figur 1) og mannlige respondenter (Figur 2). Kjønn på respondent ble satt som mellomgruppefaktor (kvinne eller mann), og kjønn på trakassør (kvinne og mann) og type scenario (scenario 1: Vits, scenario 2: forespørsel om date, scenario 3: klem og scenario 4: seksuell utpressing) ble satt som innengruppefaktorer. Sumskåre av bedømmelse av seksuell trakassering for de enkelte scenarioene ble brukt som den avhengige variabelen. Dette var for å kunne sammenligne grunnbedømmelsen av de ulike scenarioene for kvinner og menn og slik forsøke å belyse Hypotese 1 om kjønnsforskjeller på respondent. Denne modellen ville også kunne fortelle noe om hvilke typer atferd (i form av scenarioene) som ble sett på som mer og mindre trakasserende. Box's Test, $p < .001$, indikerte brudd på forutsetningen om homogenitet av varians for de fire scenarioene for kvinner og menn. Levene's test tydet likevel på at det ikke var brudd på forutsetningen om homogenitet for scenario 1 for både mannlige trakassør, $p = .595$, og kvinnelig trakassør, $p = .060$. Mauchly's Test indikerte brudd på forutsetningen om sfærisitet av varians for de enkelte scenarioene, $\chi^2(5) = 78.07$, $p < .001$, og for interaksjonen mellom kjønn på trakassør og de enkelte scenarioene, $\chi^2(5) = 112.47$, $p < .000$. Greenhouse Geisser ble tatt i bruk for å korrigere for brudd på sfærisitet. Grunnet avvikene ble det brukt $p < .01$ som signifikansnivå for å unngå å feilaktig avvise nullhypotesen (reduere type I feil).

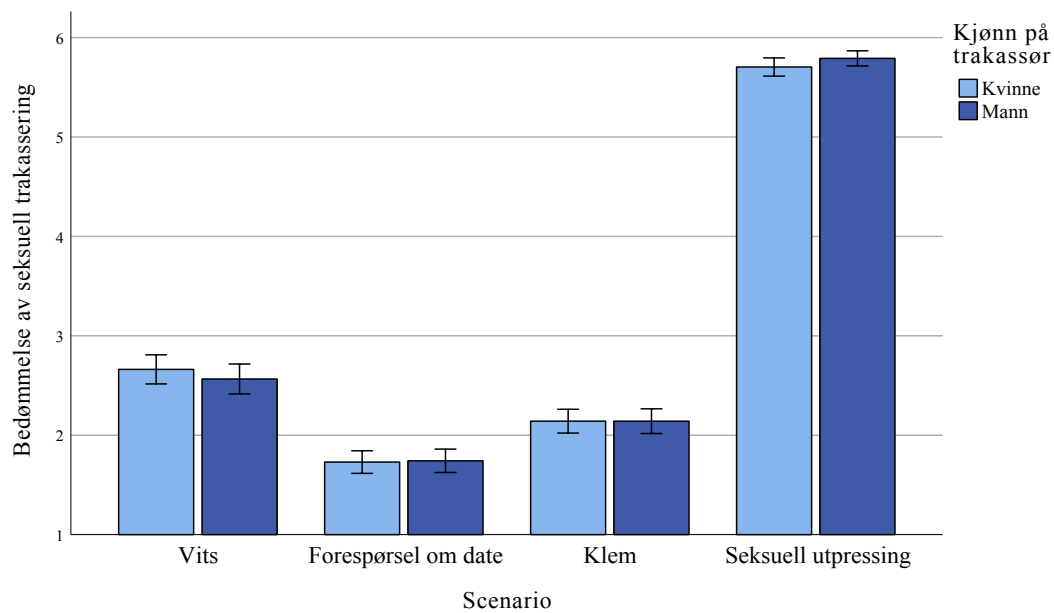
Analysen indikerte en moderat mellomgrupppeffekt for kjønn på respondent, $F(1, 475) = 28.40$, $p < .001$, $\eta_p^2 = .056$. Dette tydet på at det var en moderat forskjell i menn og kvinners bedømmelse av seksuell trakassering, og at kvinner på tvers av alle scenarioene bedømte den sosialeksuelle atferden som mer seksuelt trakasserende enn menn, $MD = 0.36$, $p < .001$. Dette ser man også på forskjellen i gjennomsnitt for grunnbedømmelsen for scenarioene for kvinnelige respondenter ($M = 3.06$), sammenlignet med gjennomsnittet for mannlige respondenter ($M = 2.70$). For å teste om denne kjønnseffekten var tilstede for hvert enkelt scenario (og ikke bare på tvers av de fire scenarioene) ble det utført post-hoc profilanalyser, en for hvert av de fire scenarioene. Kjønn på respondent ble satt som mellomgruppefaktor (kvinne eller mann), og kjønn på trakassør (kvinne og mann) og scenarioet ble satt som innengruppefaktorer. Det ble funnet en liten, men signifikant kjønnsforskjell for alle scenarioene. Kjønnsforskjellen var størst for scenario 1 (kjønnssjåvinistisk vits), $F(1, 484) = 15.13$, $p < .001$, $MD = 0.45$, $\eta_p^2 = .030$, og scenario 3 (klem som varer litt for lenge), $F(1, 484) = 22.08$, $p < .001$, $MD = 0.46$, $\eta_p^2 = .044$.

Kjønnsforskjellen var litt mindre for scenario 2 (gjentatte datingforespørsler), $F(1, 485) = 10.87, p = .001, MD = 0.30, \eta_p^2 = .022$, og scenario 4 (seksuell utpressing), $F(1, 479) = 10.76, p = .001, MD = 0.22, \eta_p^2 = .022$. Box's Test var signifikant for scenario 2, 3 og 4, som indikerer brudd på forutsetningen om homogenitet av varians. Totalt sett gir funnene beskrevet over støtte for Hypotese 1 om at kvinner vil bedømme et bredere spekter av sosialeksuelle handlinger som mer trakasserende enn menn.

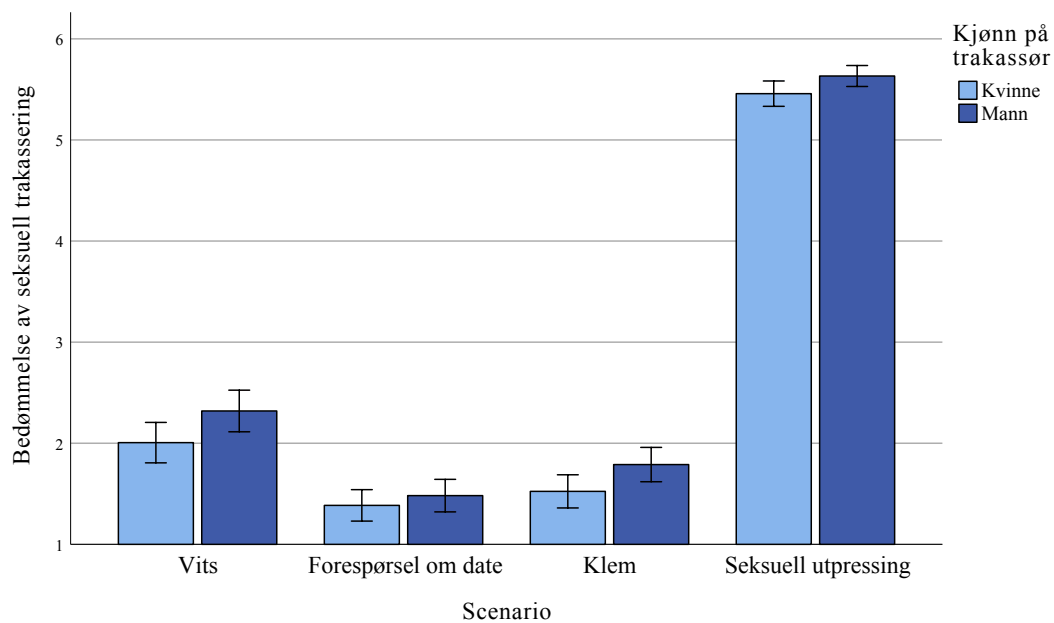
Analysen indikerte videre en liten innengruppeeffekt for kjønn på trakassør, $F(1, 475) = 18.80, p < .001, \eta_p^2 = .038$. Dette tydet på at dersom trakassøren var en mann, ble den sosialeksuelle handlingen vurdert som mer seksuelt trakasserende ($M = 2.93$) sammenlignet med om trakassøren var kvinne ($M = 2.83$). Det ble i tillegg funnet en stor innengruppeeffekt for type scenario, $F(2.75, 1306.06)^3 = 2389.81, p < .001, \eta_p^2 = .834$. Dette indikerer at scenarioene ble bedømt svært ulikt fra hverandre. Scenario 4 beskrev seksuell utpressing (quid pro quo) og denne atferden ble bedømt som betydelig mer trakasserende ($M = 5.68$), sammenlignet med de tre andre scenarioene, som beskrev fiendtlig arbeidsmiljø-trakassering. Svaralternativene gikk på en Likert-skala fra 1-6, og et samlet gjennomsnitt for kvinnelige og mannlige respondenter på $M = 5.68$ tyder på at graden av seksuell trakassering nesten har nådd taket for hvor trakasserende en atferd kunne være. Dette gir støtte til Hypotese 3 om at sosialeksuell atferd vil bedømmes som mer seksuelt trakasserende, dersom den utgjør quid pro quo-trakassering. Av de tre første scenarioene ble scenario 1 (kjønnsjåvinistisk vits) bedømt strengest ($M = 2.46$), etterfulgt av scenario 3 (en klem som varte litt for lenge; $M = 1.98$). Scenario 2 (gjentatte datingforespørsler) ble bedømt som minst seksuelt trakasserende ($M = 1.63$) av alle scenarioene.

I tillegg avdekket analysen en liten interaksjonseffekt mellom kjønn på trakassør og kjønn på respondent, $F(1, 475) = 18.51, p < .001, \eta_p^2 = .038$, samt en liten treveis interaksjonseffekt mellom scenario og kjønn på trakassør og respondent $F(2.58, 1222.56) = 3.98, p = .008, \eta_p^2 = .025$. Dette tyder på at mannlige respondenter skiller mer mellom mannlige og kvinnelige trakassører enn det kvinnelige respondenter gjør. For mannlige respondenter blir der kvinners sosialeksuelle atferd konsekvent bedømt som mindre seksuelt trakasserende enn tilsvarende atferd fra menn (se Figur 1 versus Figur 2). Dette er ikke tendensen for kvinnelige respondenter som bedømmer kjønnene mer likt. For kvinnelige respondenter er forskjellen i bedømmelse mer mediert av type scenario, enn kjønn på trakassør.

³ Frihetsgradene er Greenhouse Geisser-justert

Figur 1. Gjennomsnittlig grunnbedømmelse av seksuell trakassering ved kvinnelig og mannlig trakassør for kvinnelige respondenter. Skåre 1 = «ikke i det hele tatt», 6 = «Ja, absolutt».

Figur 2. Gjennomsnittlig grunnbedømmelse av seksuell trakassering ved kvinnelig og mannlig trakassør for mannlige respondenter. Skåre 1 = «ikke i det hele tatt», 6 = «Ja, absolutt».

Betydning av kontekstvariablene for bedømmelse av seksuell trakassering

For å undersøke de formildende og skjerpene effektene av de kontekstuelle variablene på bedømmelsen av seksuell trakassering ble det brukt en treveis mixed model ANOVA (profilanalyse; Figur 3-6). Dette resulterte i fire modeller for de fire scenarioene med tilsvarende atferd for kvinner og menn, med syv til ni kontekstuelle variabler for hvert scenario (40 kontekstvariabler totalt). Analysene ble gjort på differanseskårene mellom hvordan respondentene hadde bedømt graden av seksuell trakassering i scenarioet alene opp mot hvordan de bedømte graden av seksuell trakassering i lys av kontekstvariablene. Mellomgruppevariabler var kjønn på respondent (mann eller kvinne) og innengruppevariabler var kjønn på trakassør (mann og kvinne) og bedømmelse gitt de kontekstuelle variablene (se Figur 3 til 6). Disse testene skulle belyse Hypotese 3 om protoypiske quid pro quo-markører sin effekt på bedømmelse, Hypotese 4 om trakassørens attraktivitet og Hypotese 5 om fysisk kontakt, samt belyse Forskningsspørsmål 3 om trussel-aspektet når man er alene i rommet eller blant andre.

For alle scenarioene var Box's Test signifikant, som indikerer brudd på forutsetningen om homogenitet av varians. Brudd på Levene's test for homogenitet av varians for de enkelte kontekstuelle variablene blir oppgitt underveis. Mauchly's Test tydet på brudd på forutsetningen om sfærisitet for innengruppefaktorene kontekstvariabler, og interaksjonen mellom kjønn på trakassør og kontekstvariabler. Greenhouse Geisser ble tatt i bruk for å korrigere for brudd på sfærisitet.

For alle scenarioene vil det bli presentert en figur av profilanalysen som illustrerer effekten av kontekstvariablene på bedømmelsen av seksuell trakassering, i skjerpene eller formildende retning. Grunnbedømmelsen av scenarioet er satt til 0 og linjene reflekterer avvik fra denne skåren for hver kontekstvariabel. Alle figurene baserer seg på samlede skårer for kvinnelige og mannlige respondenter, for å kunne sammenligne figurene for hvert scenario. Bare for scenario 2 ble det funnet signifikante, men små kjønnsforskjeller for respondent; disse effektene blir da rapportert i teksten.

Scenario 1. Den første modellen tok for seg de ni kontekstvariablene som tilhørte scenario 1 som beskrev en kjønnsjåvinstisk vits (Figur 3). Levene's test tydet på heterogenitet i varians for kontekstvariablene der mannlig trakassør var underordnet, likestilt eller overordnet. Det ble ikke funnet en signifikant mellomgruppeeffekt for kjønn på respondenten, $F(1, 459) = 3.29, p = .071, \eta_p^2 = .007$. Dette tydet på at kjønn ikke påvirket de kontekstuelle variablene sin effekt på bedømmelse av seksuell trakassering.

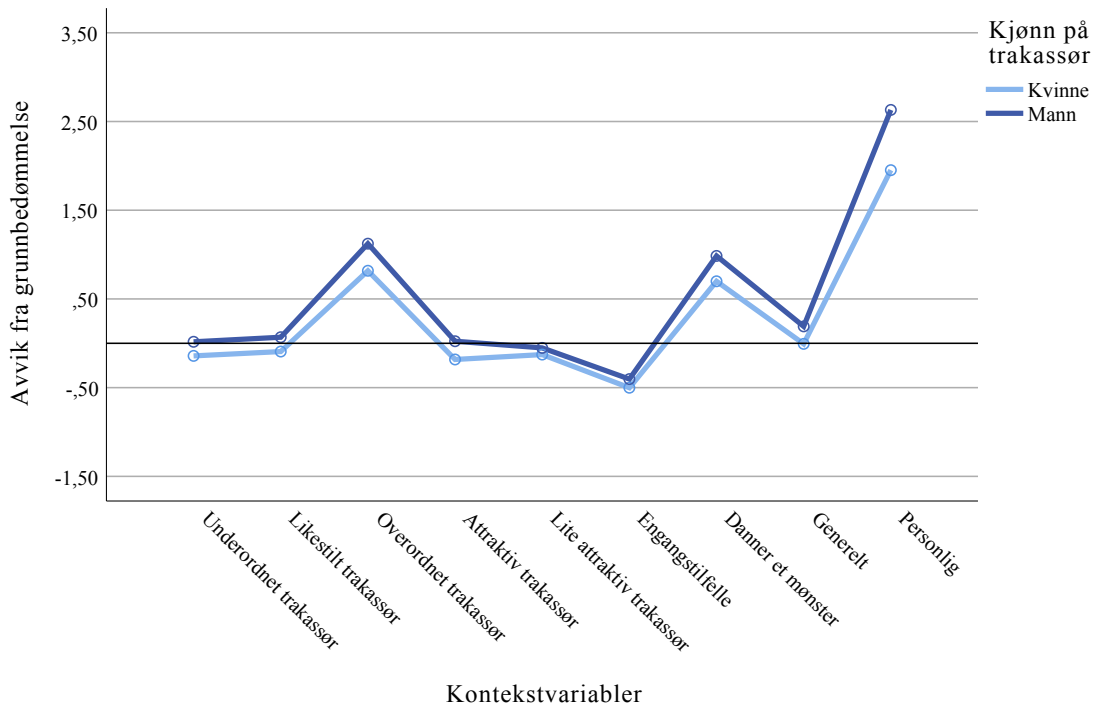
Det ble derimot funnet en moderat signifikant innengruppeeffekt for kjønn på trakassør, $F(1, 459) = 55.33, p < .001, \eta_p^2 = .108$. Dersom trakassøren var mann, ble atferden vurdert som mer seksuelt trakasserende ($M_d = 0.51$)⁴ enn om trakassøren var kvinne ($M_d = 0.27$). Denne effekten for kjønn på trakassør var likevel noe ulik for de forskjellige kontekstvariablene under scenario 1. Det største forskjellene var ved en mannlig trakassør som var overordnet ($M_d = 1.19$) versus kvinnelig trakassør som var overordnet ($M_d = 0.89$), dersom vitsingen dannet et mønster for mannlig trakassør ($M_d = 1.02$) versus om vitsingen dannet et mønster for kvinnelig trakassør ($M_d = 0.75$) og når vitsen var personlig rettet mot en tilstedeværende kvinnelig kollega ($M_d = 2.63$) versus mot en mannlig kollega ($M_d = 1.99$). De største forskjellene i bedømmelse mediert av kjønn på trakassør gjelder altså ved kontekstvariabler som er quid pro quo-markører, og de største utslagene oppstår ved mannlig trakassør.

Det ble også funnet en stor signifikant innengruppeeffekt av kontekstvariablene, $F(4.25, 1951.39) = 747.32, p < .001, \eta_p^2 = .620$. Dette betyr at det var en forskjell i bedømmelse av seksuell trakassering basert på tilleggsinformasjonen som ble gitt under hvert scenario. Dette er naturlig gitt at kontekstvariablene er så forskjellige og har ulik alvorlighetsgrad. Kontekstvariablene som hadde mest skjerpene effekt var dersom trakassøren var overordnet ($M_d = 1.04$), dersom handlingen dannet et mønster ($M_d = 0.89$) og var rettet mot et enkeltindivid ($M_d = 2.31$). Her ser man samme tendens som for effektene av kjønn på trakassør. Kontekstvariablen med mest formildende effekt var dersom handlingen var et engangstilfelle ($M_d = -0.46$). Disse resultatene støtter Hypotese 3 som antar at jo mer prototypiske «quid pro quo»-markører scenarioet inneholder, jo mer trakasserende vil det bedømmes. Resultatene svekker Hypotese 4 som antar at dersom trakassøren er attraktiv, vil det ha en formildende effekt på bedømmelsen av seksuell trakassering, da det ikke er noe særlig utslag for beskrivelsen av hverken en attraktiv eller en lite attraktiv person, uavhengig av kjønn.

Det ble funnet en liten signifikant interaksjonseffekt mellom kjønn på respondent og kontekstvariabler $F(4.25, 1951.39) = 7.39, p < .001, \eta_p^2 = .016$, samt en liten signifikant interaksjonseffekt mellom kjønn på trakassør og kontekstvariabler, $F(5.43, 2494.96) = 19.23, p < .001, \eta_p^2 = .040$. Som vist i Figur 3 oppstår de største avvikene for kjønn på trakassør ved kontekstvariablene overordnet trakassør, når handlingen danner et mønster og atferden er personlig rettet, som alle er prototypiske markører på quid pro quo trakassering. Dette gir

⁴ M_d refererer til gjennomsnittlig differanseskåre og denne forkortelsen blir brukt videre.

videre støtte til Hypotese 3 om prototypisk quid pro quo markører sin skjerpene effekt på bedømmelsen av seksuell trakassering, og kan tyde på en mulig akkumuleringseffekt i skjerpene retning for markøren mannlig trakassør.

Figur 3. Profilanalyse for avvik fra grunnlinjebedømmelse for scenario 1: kjønnsjåvinistisk vits.

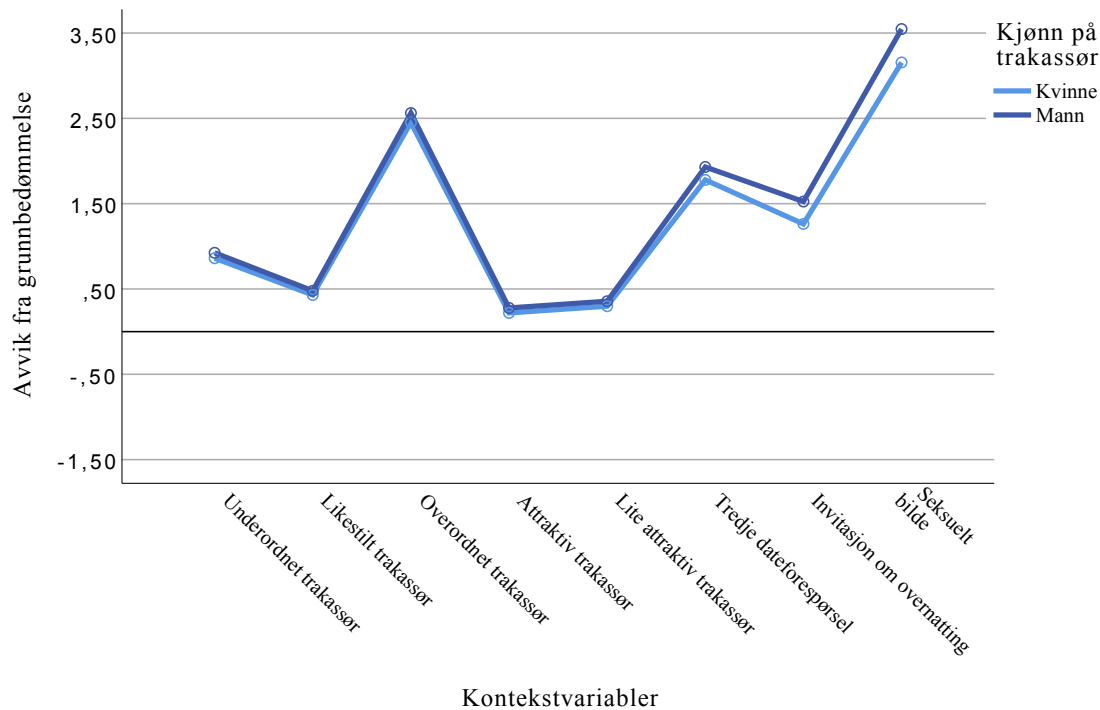
Scenario 2. Den andre modellen tok for seg de åtte kontekstvariablene tilhørende scenario 2 som beskrev gjentatte datingforespørsler (Figur 4). Levene's test tydet på heterogenitet i varians for kontekstvariablene der kvinnelig trakassør var likestilt, overordnet, attraktiv og sendte et seksuelt bilde, og der den mannlige trakassøren var overordnet. Det ble avdekket en liten signifikant mellomgruppeneffekt for kjønn på respondent, $F(1, 469) = 12,20$, $p = .001$, $\eta_p^2 = .025$. Dette tyder på at respondentens kjønn påvirker hvor skjerpene og formildende kontekstvariablene virker på grunnbedømmelsen av seksuell trakassering. Kvinnelige respondenter bedømte generelt kontekstvariablene til å være mer skjerpene og mer seksuelt trakasserende ($M_d = 1.49$), sammenlignet med mannlige respondenter ($M_d = 1.27$). De største avvikene mellom mannlige og kvinnelige respondenter, oppstår ved kontekstvariablene ved sending av et seksuelt bilde ($MD = 0.30$), tredje forespørsel om date ($MD = 0.35$), og forespørsel om overnatting ($MD = 0.29$). Dette støtter Hypotese 1 om en

kjønnsforskjell, der kvinner bedømmer et bredere spekter av sosialseksuell atferd som mer seksuelt trakasserende enn menn.

Det ble funnet en signifikant effekt av kjønn på trakassør, $F(1, 469) = 13.75, p < .000, \eta_p^2 = .028$, for både kvinnelige og mannlige respondenter. Når trakassøren er en mann blir handlingen bedømt som mer seksuelt trakasserende ($M_d = 1.45$) sammenlignet med om trakassøren er en kvinne ($M_d = 1.31$). Dette støtter Hypotese 3 om quid pro markøren «mannlig trakassør» sin skjerpene effekt på bedømmelsen av seksuell trakassering. De største forskjellene oppstod ved kontekstvariablene invitasjon om overnatting (indirekte en invitasjon til sex) når en mannlig trakassør sendte invitasjon ($M_d = 1.55$) versus når en kvinnelig trakassør sendte invitasjon ($M_d = 1.32$), og ved sending av et seksuelt bilde av kroppen for en mannlig avsender ($M_d = 3.57$) versus en kvinnelig avsender ($M_d = 3.24$).

Det ble i tillegg funnet en stor signifikant innengruppeeffekt for kontekstvariabler, $F(4.88, 2289.77) = 645.99, p < .000, \eta_p^2 = .579$, men gitt den brede variasjonen i kontekstvariablene var dette forventet. De mest skjerpene kontekstvariablene var at trakassøren var overordnet ($M_d = 2.57$), at vedkommende sendte en tredje forespørsel om date ($M_d = 1.91$), invitasjon om overnatting ($M_d = 1.44$) og sending av et seksuelt bilde ($M_d = 3.41$). Ingen av kontekstvariabelene var formildende sammenlignet med grunnbedømmelsen. Dette svekker Hypotese 4 om attraktivitet sin formildende effekt på bedømmelsen av seksuell trakassering. Om noe virket det å inkludere attraktivitet i seg selv skjerpene på bedømmelsen av seksuell trakassering, om enn i liten grad. Samme effekt ser man for maktaspektet; uavhengig av retning virker disse tre kontekstvariablene skjerpene for dette scenarioet, om enn i ulik grad.

Det ble funnet en signifikant interaksjon mellom kjønn på trakassør og kontekstvariabler, $F(5.28, 2475.29) = 8.55, p < .001, \eta_p^2 = .018$. Figur 4 viser at de største avvikene mellom kvinnelig og mannlig trakassør oppstår ved kontekstvariablene invitasjon om overnatting og sending av et seksuelt bilde. Disse blir spesielt bedømt som mer seksuelt trakasserende dersom trakassøren er en mann, sammenlignet med om trakassøren er en kvinne.

Figur 4. Profilanalyse for avvik fra grunnlinjebedømmelse for scenario 2: gjentatte datingforespørsler.

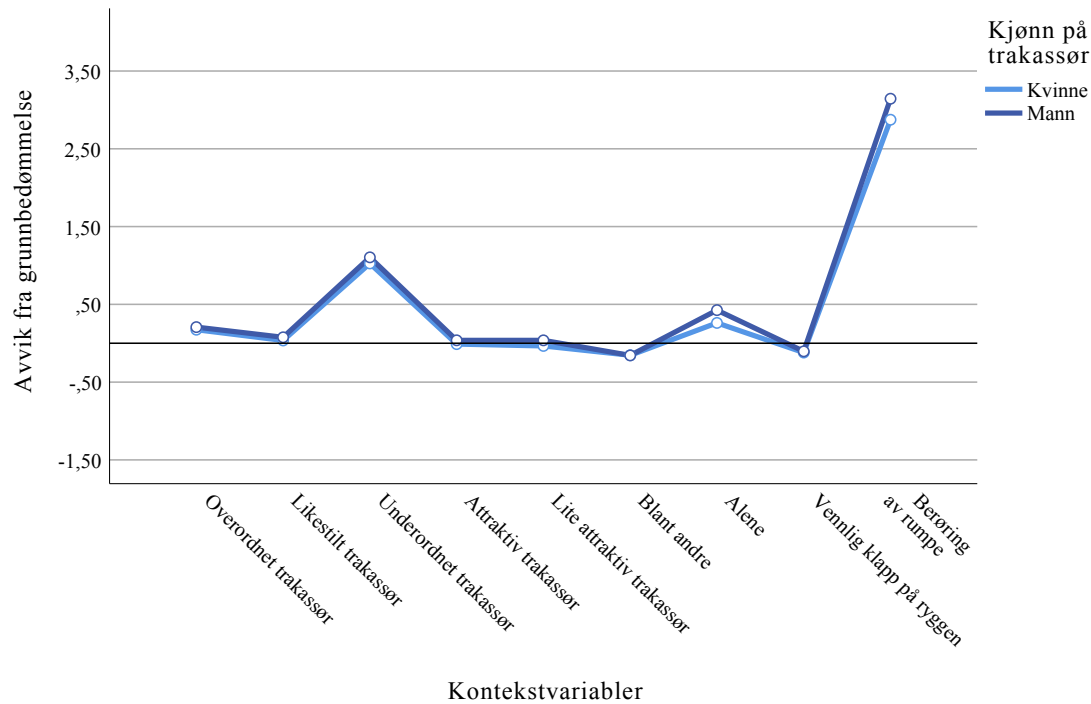
Scenario 3. Den tredje modellen tok for seg de ni kontekstvariablene som tilhørte scenario 3 som beskrev en klem som varte litt for lenge (Figur 5). Levene's test tydet på heterogenitet i varians for kontekstvariablene der den kvinnelige trakassøren var underordnet, lite attraktiv, der handlingen skjedde blant andre og der trakassøren ga den utsatte et klapp på ryggen. I tillegg ble det indikert heterogenitet for kontekstvariablene der den mannlige trakassøren var underordnet og ga den utsatte et klapp på ryggen. Analysen indikerte at mellomgruppeeffekten for kjønn på respondent ikke var signifikant, $F(1, 457) = .03$, $p = .873$, $\eta_p^2 < .001$. Det var altså ingen betydelig forskjell i hvordan kjønn på respondent påvirket bedømmelse av kontekstvariablene.

For innengruppeeffekter ble det funnet en liten signifikant effekt av kjønn på trakassør, $F(1, 457) = 9.16$, $p = .003$, $\eta_p^2 = .020$. Dette tydet på at det var en signifikant forskjell i kontekstvariablene sin formildende eller skjerpene effekt på bedømmelsen av seksuell trakassering, basert på kjønn til trakassøren som ble beskrevet som utøver av atferden. Dersom trakassøren var en mann, ble handlingen bedømt som mer seksuelt trakasserende ($M_d = 0.53$) sammenlignet med om trakassøren var en kvinne ($M_d = 0.45$). Dette funnet gir støtte

til Hypotese 3, med tanke på quid pro quo markøren «mannlig trakassør». Generelt for scenario 3 var kjønnsforskjellene for kjønn på trakassør spesielt små, men de største utslagene var dersom den potensielle trakassøren og den utsatte var på tomannshånd når trakassøren var mann ($M_d = 0.44$) versus kvinne ($M_d = 0.27$), samt ved berøring av rumpe (fysisk seksuell kontakt) når trakassøren var mann ($M_d = 3.12$) versus når trakassøren var kvinne ($M_d = 2.88$).

Det ble også funnet en moderat signifikant innengruppeffekt av kontekstvariabler, $F(3.97, 1814.10) = 1016.33$, $p < .001$, $\eta_p^2 = .690$, som igjen var naturlig gitt variasjonen i kontekstvariablene. Dette tydet på en signifikant effekt av kontekstvariablene på grunnbedømmelsen av seksuell trakassering. Den mest skjerpene kontekstvariabelen var at handlingen innebar seksuell fysisk berøring ($M_d = 3.00$). Dette er til støtte for Hypotese 5 om at seksualisert kontakt (berøring av rumpe; $M_d = 3.00$) ville bli bedømt som mer alvorlig sammenlignet med ikke-seksuell fysisk kontakt (vennlig klapp på ryggen; $M_d = -0.12$). Den nest mest skjerpene kontekstvariabelen var at trakassøren var overordnet ($M_d = 1.11$), som er til støtte for Hypotese 3, med tanke på quid pro quo-markøren «overordnet maktposisjon». Ingen av faktorene var særlig formildende. Dette funnet, i likhet med tilsvarende funn fra scenario 2, svekker videre Hypotese 4 om at attraktivitet er en formildende faktor for bedømmelse av seksuell trakassering. Med tanke på Forskningsspørsmål 3 om trusselaspektet tydet det på at sosioseksuell atferd som fant sted når man var på tomannshånd i rommet ($M_d = 0.35$) ble bedømt som litt mer trakasserende sammenlignet med om det var flere tilstede ($M_d = -0.18$).

Videre ble det funnet tre små interaksjonseffekter for scenario 3: mellom kontekstvariabler og kjønn på respondent, $F(3.97, 1814.10) = 4.69$, $p = .001$, $\eta_p^2 = .010$, mellom kjønn på trakassør og kontekstuelle variabler, $F(5.001, 2285.354) = 6.81$, $p < .001$, $\eta_p^2 = .015$ og mellom kjønn på trakassør, kontekstuelle variabler og kjønn på respondent $F(5.00, 2285.35) = 4.27$, $p = .001$, $\eta_p^2 = .009$. Som vist i Figur 5 er avvikene for kjønn på trakassør små, men størst for kontekstvariablene der trakassør og utsatt er på tomannshånd og handlingen innebærer berøring av rumpe. Respondentene bedømmer det altså så mer skjerpene at en mann berører rumpen til en kvinne, enn at en kvinne berør rumpen til en mann, og samme effekten ser man for å være på tomannshånd i rommet.

Figur 5. Profilanalyse for avvik fra grunnlinjebedømmelse for scenario 3: klem som varer litt for lenge.

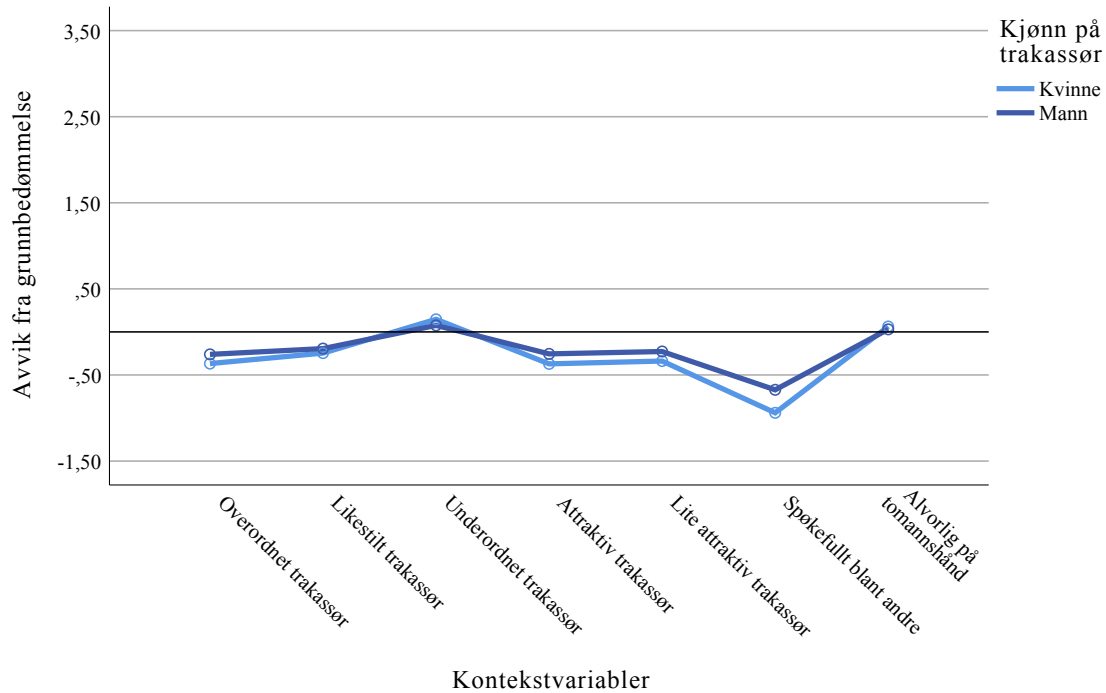
Scenario 4. Den siste modellen tok for seg de syv kontekstvariablene som tilhørte scenario 4 som beskrev seksuell utpressing (Figur 6). Levene's test tydet på heterogenitet i varians for kontekstvariablene der den kvinnelige trakassøren var likestilt, lite attraktiv, der utpressingen ble sagt som spøk og blant andre. Det ble også indikert heterogenitet for kontekstvariablene der den mannlige trakassøren var lite attraktiv og attraktiv, likestilt, og der utpressingen ble sagt som en spøk og blant andre. Analysene viste at det ikke var en signifikant mellomgruppeeffekt for kjønn for respondent, $F(1, 472) = 2.33, p = .128, \eta_p^2 = .005$. Dette tydet på at det ikke var en forskjell i bedømmelse gitt kontekstvariablene for kvinnelige og mannlige respondenter.

For innengruppevariabler ble det funnet en liten signifikant effekt for kjønn på trakassør, $F(1, 472) = 11.78, p = .001, \eta_p^2 = .024$. Dette tydet på at det var en signifikant forskjell i kontekstvariablene sin formildende eller skjerpene effekt på bedømmelsen av seksuell trakassering, basert på kjønnen til trakassøren. Dersom trakassøren var en kvinne, ble kontekstvariablene bedømt som mer formildende; mindre seksuelt trakasserende ($M_d = -0.29$) sammenlignet med om trakassøren var en mann ($M_d = -0.22$). Dette funnet gir støtte til Hypotese 3, med tanke på quid pro markøren «mannlig trakassør» sin skjerpene effekt på

bedømmelse av seksuell trakassering. De største forskjellene i bedømmelse av seksuell trakassering oppstod ved kontekstvariabelen at utpressingen skjedde spøkefullt med andre tilstede i rommet, der det var mer formildende for en kvinnelig trakassør ($M_d = -0.92$), sammenlignet med en mannlig trakassør ($M_d = -0.66$).

Det ble også funnet en stor signifikant innengruppeeffekt for kontekstuelle variabler, $F(3.32, 1562.20) = 59.76$, $p = .000$, $\eta_p^2 = .434$. Også dette funnet, i samsvar med for de tre foregående scenarioene, er naturlig gitt den store innholdsmessige variasjonen i kontekstvariablene. Dette tydet på en signifikant effekt av kontekstvariablene på bedømmelsen av seksuell trakassering. I dette scenarioet (quid pro quo-trakassering) er likevel utslagene relativt små og ingen av kontekstvariablene virker særlig skjerpene, men dette må sees i lys av en form for «takeffekt» fra den allerede høye grunnskåren på bedømmelse av seksuell trakassering. Det som slår ut som noe formildende at trusselen blir sagt som en spøk blant andre ($M_d = -0.79$), sammenlignet med om trusselen blir sagt i fullt alvor på tomannshånd ($M_d = 0.03$). Dette funnet støtter opp under Forskningsspørsmål 3 angående trussel-aspektet sin skjerpene effekt på bedømmelsen av seksuell trakassering.

Det ble videre funnet en liten signifikant interaksjon mellom kjønn på trakassør og de kontekstuelle variablene, $F(4.57, 2157.62) = 19.31$, $p < .001$, $\eta_p^2 = .039$. Som vist i Figur 6 oppstår de største avvikene bedømmelse av seksuell trakassering for mannlig og kvinnelig trakassør ved kontekstvariabelen der utpressingen skjer på en spøkefull måte med andre tilstede i rommet. Her virker kontekstvariabelen mer formildende for kvinnelige trakassører enn mannlige trakassører.

Figur 6. Profilanalyse for avvik fra grunnlinjebedømmelse for scenario 4: seksuell utpressing.

Oppsummert viser profilanalysene på tvers av de fire scenarioene at kontekstinformasjon som innebærer quid pro quo-markører hadde større betydning for bedømmelsen av seksuell trakassering, sammenlignet med kjønn på respondent og kjønn på trakassør. Kontekstvariablene hadde større effekt på bedømmelsen av seksuell trakassering i scenarioene som omhandlet fiendtlig arbeidsmiljø (scenario 1-3) og mindre effekt ved quid pro quo-trakassering (scenario 4). De spesifikke kontekstvariablene som viste seg å være av størst betydning for bedømmelsen av seksuell trakassering oppsto ved prototypiske quid pro quo-markører (mannlig trakassør som er overordnet, atferden danner et mønster og handlingen er personlig rettet), i tillegg til når kontekstvariablene hadde en tydelig seksuell komponent (invitasjon om overnatting/sex, seksuelt bilde eller fysisk seksuell berøring). Også trussel-aspektet viste seg å være av betydning, spesielt i scenario 4.

Diskusjon

Denne studien ønsket å undersøke hvordan individuelle og kontekstuelle faktorer påvirker folks bedømmelse av seksuell trakassering. For de individuelle faktorene, ble det funnet støtte for Hypotese 1 da kvinner bedømmer et bredere spekter av sosialeksuelle handlinger som mer seksuelt trakasserende, sammenlignet med menn. Det ble funnet delvis støtte for Hypotese 2 i det funnene indikerte at grad av fiendtlig sjåvinisme mot menn hadde en generalisert skjerpene effekt på bedømmelse av seksuell trakassering, mens fiendtlighet mot kvinner hadde en generalisert formildende effekt på bedømmelsen av seksuell trakassering, uavhengig av kjønn på trakassør og utsatt. Positive holdninger til #Metoo-kampanjen predikerte at andres atferd ble bedømt som mer seksuelt trakasserende, særlig når trakassøren var mann (Forskningsspørsmål 1). Egen erfaring med seksuell trakassering predikerte verken skjerpene eller formildende bedømmelse av seksuell trakassering (Forskningsspørsmål 2).

For de kontekstuelle faktorene, ble det funnet støtte for Hypotese 3 da atferd ble bedømt som mer trakasserende når den beskrev quid pro quo-trakassering eller inneholdt prototypiske quid pro quo-markører. Hypotese 4 ble derimot ikke bekreftet da det ikke ble funnet støtte for at en attraktiv trakassør sine handlinger ble bedømt som mindre seksuelt trakasserende enn en lite attraktiv trakassør sine tilsvarende handlinger. Det ble videre funnet støtte for Hypotese 5 da seksualisert fysisk kontakt ble bedømt som mer seksuelt trakasserende, sammenlignet med ikke-seksualisert fysisk kontakt. Sosialeksuell atferd som ble utført på tomannshånd, ble bedømt som mer seksuelt trakasserende, sammenlignet med tilsvarende atferd som ble utført blant andre (Forskningsspørsmål 3).

Individuelle faktorer ved observatøren

Kjønn (Hypotese 1). Det ble funnet støtte for Hypotese 1 da en signifikant kjønnseffekt indikerte at kvinner bedømte et bredere spekter av andres atferd som mer seksuelt trakasserende enn menn. Dette samsvarer med tidligere forskning (f.eks. Bitton & Shaul, 2013; Blumenthal, 1998; Rotundo et al., 2001) og er i tråd med prediksjonene til teorien om seksuelle strategier (Buss & Schmitt, 1993) og skriptteori (Simon & Gagnon, 1984; 1986; 2003). Respondentens kjønn var kun en signifikant prediktor for bedømmelse av seksuell trakassering når trakassøren var kvinne, der mannlige respondenter bedømte scenarioene som mindre trakasserende enn kvinnelige respondenter. Evolusjonsperspektivet kan forklare at menn er mer negative til mannlige seksualitet enn kvinnelig seksualitet

gjennom intraseksuell konkurranse (Schmitt & Buss, 1996). Teorien antar at konkurranse innad i kjønn fører til bruk av seksuelle strategier som går ut på å rakke ned på konkurrenters partnerverdi for å øke sine egne sjanser i kampen om en partner. Denne strategien er funnet i en replikasjonsstudie med data fra en likestilt kultur (Bendixen & Kennair, 2015). Strategien gjør seg gjeldende når menn bedømmer andre menn sine sosialeksuelle handlinger. Det kan føre til at mannlige respondenter som vurderer scenarioer med en mannlige trakassør, ønsker å rakke ned på vedkommende og dermed vurdere hans handlinger som mer seksuelt trakasserende.

Forskjellen på menn og kvinners bedømmelse var større for scenarioer som beskrev fiendtlig arbeidsmiljø-trakassering (scenario 1-3) sammenlignet med quid pro quo-trakassering (scenario 4). Dette stemmer overens med tidligere forskning, som har vist at individuelle forskjeller har større betydning for bedømmelse av tvetydige eksempler på seksuell trakassering (Wiener & Hurt, 2000; Rotundo et al., 2001). Mangelen på tydelige markører på seksuell trakassering gir mer rom for den enkelte til å vurdere situasjonen ut fra individuelle forskjeller, slik som kjønn (Wiener & Hurt, 2000; Rotundo et al., 2001). Dette tyder på at quid pro quo-trakassering inneholder flere tydelige markører på seksuell trakassering sammenlignet med fiendtlig arbeidsmiljø-trakassering. Dette stemmer overens med prototypeteori (Rosch, 1999), som antar at et prototypisk medlem av en kategori vil gjenkjennes lettere og med større enighet enn et mindre typisk medlem av samme kategori. #Metoo-kampanjen kan ha ført til at quid pro quo-trakassering (seksuell utpressing) er blitt en prototype på seksuell trakassering, som kan forklare at den gjenkjennes med større enighet, også på tvers av kjønn.

Forskjellen mellom kjønnene var størst for følgende tre kontekstvariabler i scenarioet som beskrev gjentatte datingforespørsler: sende seksualisert bilde, invitere til overnatting og sende en tredje datingforespørsel. Menn bedømte disse handlingene som mindre trakasserende enn kvinner. Evolusjonsperspektivet forklarer dette i teorien om seksuelle strategier (Buss & Schmitt, 1993; March & Wagstaff, 2017). Å sende et seksualisert bilde eller invitere til overnatting kan fungere som kortsiktige strategier som signaliserer interesse i kortsiktige seksuelle forhold fremfor langsiktige romantiske forhold. I følge teorien er det adaptivt for menn å prøve seg en gang for mye heller enn en gang for lite for å øke sjansen for å få mange barn. Mannlige respondenter kan derfor være mer positive til slike kortsiktige initiativ.

Et annet perspektiv innenfor evolusjonsteori er seksuell vemmelse (Eng: sexual disgust; Tybur, Lieberman & Griskevicius, 2009). Seksuell vemmelse fører til unngåelse av

seksuelle partnere som truer sjansen for å få friske barn (Tybur, et al., 2009). Det er påvist en stor kjønnsforskjell for seksuell vemmelse, der kvinner skårer høyere enn menn (Tybur, Bryan, Lieberman, Hooper & Merriman, 2011). Denne faktoren forklarer at kvinner unngår biologisk kostbare partnere, dvs. partnere som er syke eller som ikke ønsker å bidra i oppdragelsen av barnet. Slike partnere vil redusere mulighetene for å oppdra et friskt barn. Dette forklarer hvorfor kvinner i motsetning til menn reagerer med seksuell vemmelse på uttrykk for kortsiktige strategier, slik som seksualiserte bilder og overnattingsinvitasjoner.

I motsetning til evolusjonsperspektivet forklarer sosialpsykologien forskjellen mellom kvinner og menn med utgangspunkt i sosial læring. Teorien om seksuelle skript (Simon & Gagnon, 1984; 1986; 2003) antar at det er en kjønnsforskjell i kognitive skjemaer som definerer passende atferd ut fra hva personen ønsker å oppnå med handlingen. Menn er muligens mindre negative til å sende et seksualisert bilde eller en overnattingsinvitasjon fordi sosial læring gjennom samspill med jevnaldrende definerer slike initiativ som passende. Kvinner derimot, er muligens mer negative til dette da de frykter negative reaksjoner fra jevnaldrende. At jenter er mer opptatt av de negative konsekvensene ved sending av seksualiserte bilder er funnet i forskning (Samimi & Alderson, 2014).

Menns større aksept for gjentatte datingforespørsler kan videre forklares av at kjønnsforskjellen i bedømmelse av seksuell trakassering har vist seg å være større ved tvetydige trakasserende scenarier enn tydelige trakasserende eller ikke-trakasserende scenarier (Rotundo et al., 2001). Å sende gjentatte datingforespørsler kan oppfattes tvetydig da det på en side kan tolkes respektløst mot personen som allerede har takket nei til daten. På en annen side kan gjentatte datingforespørsler oppfattes som en kompliment. Det er også tenkelig at menn i mindre grad enn kvinner opplever avvising som skummelt og grenseoverskridende. Dette kan være et resultat av teorien om seksuelle strategier som antar at menn tjener på å oftere prøve seg på potensielle partnere, og dermed også oftere blir avvist (Buss & Schmitt, 1993).

Respondentens kjønn forklarte en relativt lav prosent av variansen (3.3% ved mannlig trakassør og 7.9% ved kvinnelig trakassør), noe som samstemmer med tidligere forskning (f.eks. Rotundo et al., 2001; Russel & Trigg, 2004). Dette tyder på at kvinner og menn deler flere karakteristikk i sin bedømmelse av seksuell trakassering og at det er andre faktorer enn kjønn som er sentrale i forklaringen av varians. Kvinner og menn hadde samme trend i sin bedømmelse av de ulike scenarioene, der seksuell utpressing (scenario 4) ble bedømt som mest seksuelt trakasserende, gradvis etterfulgt av kjønnsjåvinistisk vits (scenario 1), en klem som varer litt for lenge (scenario 2) og til slutt gjentatte datingforespørsler (scenario 3). Dette

tyder på at selv om kjønn på trakassør har ulik effekt på bedømmelsen til menn og kvinner, har type scenario samme effekt. Menn og kvinner har altså samme oppfatning av relativ alvorlighetsgrad ved scenarioene for fiendtlig arbeidsmiljø-trakassering (scenario 1-3) versus quid pro quo-trakassering (scenario 4), samt de ulike kontekstvariablene. Dette går imot teorien om at ulike seksuelle strategier fører til at vi tolker situasjoner ulikt på bakgrunn av kjønn. Resultatene tyder på at kjønnene i virkeligheten tolker situasjoner med sosialeksuell atferd relativt likt. Sett i sammenheng med teorien om seksuelle skript, tyder resultatene på at menn og kvinner er sosialisert mer likt enn ulikt i bedømmelse av seksuell trakassering.

Kjønnsjåvinisme (Hypotese 2). Det ble funnet delvis støtte for Hypotese 2, da fiendtlig sjåvinisme mot menn hadde en generalisert skjerpene effekt på bedømmelsen av seksuell trakassering, uavhengig av kjønn på trakassør og utsatt. Dette er i motsetning til H2, som predikerte at fiendtlig sjåvinisme mot et spesifikt kjønn ville ha en formildende effekt på bedømmelse av seksuell trakassering når dette kjønn var utsatt. Fiendtlig sjåvinisme mot kvinner derimot, hadde en generalisert formildende effekt på bedømmelse av seksuell trakassering hos kvinnelige respondenter, men ikke mannlige respondenter. Denne sammenhengen var også uavhengig av kjønn på trakassør og utsatt. Det betyr at personer som har lavere terskel for bedømmelse av seksuell trakassering, sannsynligvis har fiendtlige sjåvinistiske holdninger mot menn, mens personer med høy terskel for bedømmelse av seksuell trakassering, sannsynligvis har fiendtlige sjåvinistiske holdninger mot kvinner. Fiendtlig sjåvinisme mot kvinner og menn har altså forskjellig effekt på seksuell trakassering, noe som ikke har fremkommet tydelig i tidligere forskning.

En mulig forklaring på denne generaliseringseffekten er at den typiske konstellasjonen av seksuell trakassering, dvs. mannlige trakassør og kvinnelig utsatt, blir forankringspunktet for vurderingen av scenarioene, uavhengig av beskrevet kjønn på utsatt og trakassør (Bitton & Shaul, 2013; Bryden & Fletcher, 2007). Kjernen i fiendtlig sjåvinisme mot kvinner er å mene at kvinner er slue og utnytter sin underordnede maktposisjon. Dette kan innebære en holdning om at «såpass må man tåle» som utsatt og en mildere bedømmelse av seksuell trakassering. Kjernen i fiendtlig sjåvinisme mot menn er å mene at menn er hensynsløse og gjerne misbruker sin overordnede maktposisjon. Dette kan videre innebære en holdning om at «dette maktmisbruket er en uting» som fører til en strengere bedømmelse av seksuell trakassering. Dette generaliseres til bedømmelsen av alle scenarioene, uavhengig av kjønn på trakassør.

I regresjonsanalysen bestod kun fiendtlig sjåvinisme mot menn, og ikke fiendtlig sjåvinisme mot kvinner, som en signifikant prediktor for bedømmelsen av seksuell trakassering. Dette strider imot funnene til Russel og Trigg (2004), som fant at fiendtlig

sjåvinisme mot kvinner hadde stor betydning for bedømmelsen av seksuell trakassering. En mulig forklaring på hvorfor resultatene deres ikke ble replikert her, kan være at Russel og Trigg (2004) kun inkluderte måleinstrumenter som målte fiendtlig sjåvinisme mot kvinner, og ikke fiendtlig sjåvinisme mot menn. Vår studie inneholdt mål på fiendtlighet mot begge kjønn, og fant at fiendtlighet mot menn hadde større prediktiv verdi for bedømmelsen av seksuell trakassering enn fiendtlighet mot kvinner. En annen forklaring på hvorfor ikke fiendtlig mot kvinner bestod som en signifikant prediktor for bedømmelse av seksuell trakassering i vår studie, kan være at fenomenet har stor negativ sammenheng med holdninger til #Metoo-kampanjen. Dette tyder på at personer som har høy fiendtlig sjåvinisme mot kvinner, har negative holdninger til #Metoo. Holdninger til #Metoo, som var prediktoren med størst betydning i forklaring av varians, kan dermed ha stått for variansen som fiendtlig sjåvinisme mot kvinner ville hatt dersom #Metoo ikke var inkludert.

Fiendtlig sjåvinisme mot menn hadde videre større forklarende effekt for bedømmelsen av seksuell trakassering enn respondentens kjønn, alder, fiendtlig sjåvinisme mot kvinner, velvillig kjønnsjåvinisme og egen erfaring med seksuell trakassering. Dette funnet er på linje med Russel og Trigg (2004) sin forskning som fant at fiendtlig sjåvinisme (mot kvinner) spilte en viktigere rolle enn respondentens kjønn i prediksjonen av bedømmelse av seksuell trakassering. Fiendtlig sjåvinisme hos respondenten er altså en viktigere prediktor for bedømmelsen av seksuell trakassering enn respondentens kjønn alene.

Vår studie avdekket en svak negativ sammenheng mellom velvillig kjønnsjåvinisme og kvinnelig respondent sin bedømmelse av seksuell trakassering ved mannlig trakassør, men denne effekten forsvant når andre faktorer ble kontrollert for i regresjonen. Dette funnet samstemmer også med Russel og Trigg (2004) sin studie. Velvillig kjønnsjåvinisme har subjektive positive holdninger mot kjønnene, men begrenset innenfor rammene av at man skal følge tradisjonelle kjønnsrollemønster. Årsaken til at kvinner som er høye på velvillig kjønnsjåvinisme i mindre grad bedømmer en handling mot en mann som seksuell trakassering, kan være at utsatte menn er utypisk for de tradisjonelle kjønnsrollene, der mannen gjerne oppfattes som den dominerende.

Holdninger til #Metoo-kampanjen (Forskningsspørsmål 1). Holdninger til #Metoo-kampanjen var den sterkeste prediktoren for bedømmelse av seksuell trakassering. Resultatene besvarer Forskningsspørsmål 1 da holdninger til #Metoo-kampanjen viste seg å ha en skjerpene effekt på bedømmelse av seksuell trakassering, særlig når trakassøren var mann. Dette kan tyde på at kampanjen har påvirket folks oppfattelse og bedømmelse av seksuell trakassering ved å senke terskelen for å bedømme en handling som seksuell

trakassering, særlig den prototypiske formen av seksuell trakassering der mannen er trakassør og kvinnen er utsatt. En annen forklaring kan være at det kausale forholdet går i motsatt retning og at de som allerede hadde mindre tolerante holdninger til seksuell trakassering, var positive til #Metoo-kampanjen da den oppstod som en reaksjon på seksuell trakassering.

Funnene tyder på at respondenter med positive holdninger til #Metoo-kampanjen sannsynligvis også har lav fiendtlig sjåvinisme mot kvinner. Fiendtlig sjåvinisme mot menn på sin side, hadde ingen sammenheng med holdninger til kampanjen. Dette kan tyde på at #Metoo-kampanjen handler mer om kvinner (og kvinnelige utsatte) og mindre om menn (og mannlige trakassører). Dette er et argument for at #Metoo-kampanjen er en kvinnepositiv, fremfor en mannefiendtlig, kampanje. At #Metoo-kampanjen er en del av fjerdebølgen av feminisme (Holst, 2017) kan forklare en moderat kjønnsforskjell i holdninger til kampanjen, der kvinner i gjennomsnitt var mer positive til #Metoo-kampanjen enn menn.

Egen erfaring med seksuell trakassering (Forskningsspørsmål 2). Egen erfaring med seksuell trakassering hadde en svak negativ sammenheng med bedømmelse av seksuell trakassering for kvinnelige, men ikke mannlige respondenter. Egen erfaring bestod likevel ikke som en signifikant prediktor for bedømmelse av seksuell trakassering når det ble kontrollert for de andre faktorene. Dette er i tråd med tidligere forskning som fant at egen erfaring med seksuell trakassering verken hadde forsterkende eller formildende effekt på bedømmelsen av seksuell trakassering (f.eks. Runtz og O'Donnel, 2003; Stockdale et al., 2002). Dette besvarer Forskningsspørsmål 2 og motstrider både en sensitiverende (revictimization theory) og desensitiverende (tilpasningsteori) effekt av egen erfaring med seksuell trakassering.

En mulig forklaring på at denne studien ikke fant at egen erfaring var en signifikant prediktor for bedømmelsen av seksuell trakassering når de andre faktorene var kontrollert for, kan ha med utformingen av måleinstrumentet å gjøre. Før respondentene ble spurt om egen erfaring ble Ligestillings- og diskrimineringslovens §13 (2017) definisjon av seksuell trakassering presentert. Denne kan ha ført til at folk vegret seg fra å definere sin egen erfaring som trakassering, gitt et språk i deres subjektive definisjon opp mot den lovmessige definisjonen.

Kontekstuelle faktorer ved atferden

Quid pro quo-markører (Hypotese 3). Et sentralt funn i denne studien er at det ble funnet støtte for Hypotese 3 som foreslår en skjerpene effekt av quid pro quo-trakassering eller markører på quid pro quo-trakassering på bedømmelse av seksuell trakassering. Atferd

ble bedømt som mer seksuelt trakasserende dersom scenarioet beskrev at trakassøren var mann, hadde en overordnet maktposisjon, at atferden utgjorde et mønster eller var personlig rettet. Scenarioet som beskrev quid pro quo-trakassering (scenario 4) ble bedømt som betraktelig mer seksuelt trakasserende sammenlignet med bedømmelsen av scenarioene som beskrev fiendtlig arbeidsmiljø-trakassering (scenario 1-3). Individuelle og kontekstuelle faktorer hadde mindre effekt ved bedømmelse av quid pro quo-trakassering sammenlignet med bedømmelse av fiendtlig arbeidsmiljø-trakassering. Disse funnene er i tråd med tidligere forskning (f.eks Wiener & Hurt, 2000; Rotundo et al., 2001). Resultatene samsvarer med prototypeteori (Rosch, 1999), som forklarer at individuelle og kontekstuelle faktorer har mindre effekt på vurderingen av quid pro quo-trakassering da dette er et prototypisk medlem av kategorien "seksuell trakassering". Fordi kategoriseringen kan basere seg på tilstedeværelsen av prototypiske markører på seksuell trakassering fremfor subjektivt skjønn, vil det være større enighet og mindre rom for manipulering av identifiseringen av handlingen. Det kan tenkes at #Metoo-kampanjen har bidratt til en endring i folks oppfatninger og bedømmelser av seksuell trakassering. I sin fremstilling av seksuell utpressing på arbeidsplassen, har #Metoo-kampanjen muligens gjort quid pro quo-trakassering til et prototype-eksempel på seksuell trakassering. Studien tar videre for seg de spesifikke quid pro quo-markørene en etter en.

Kjønn på trakassør. Scenarioene ble bedømt som mer seksuelt trakasserende og kontekstvariablene ble bedømt som mer skjerpende dersom de inneholdt en mannlig trakassør sammenlignet med en kvinnelig trakassør. Dette samstemmer med tidligere forskning (f.eks. Hendrix et al., 1998; McCabe & Hardman, 2005; Gutek et al., 1983; Runtz & O'Donnell, 2003), men strider imot Wayne og kolleger (2001) sin studie som tydet på at en kvinnelig trakassør ble bedømt strengere enn en mannlig trakassør. En mulig forklaring på hvorfor vår studie ikke replikerte Wayne og kolleger (2001) sitt funn, er at deres utvalg kun bestod av studenter mens denne studien i større grad bestod av personer i jobb. Vår studie fant en svak positiv korrelasjon mellom antall år i arbeidslivet og bedømmelse av seksuell trakassering, som kan tyde på at flere år i arbeidslivet fører til at terskelen senkes for å bedømme en handling som trakasserende. Dette kan være fordi flere år i arbeidslivet øker sannsynligheten for å være vitne til potensielle kontekster for seksuell trakassering. Andre studier med utvalg fra arbeidslivet fant samme effekt som vår studie (f.eks. McCabe & Hardman, 2005); menns atferd bedømmes som mer seksuelt trakasserende enn kvinners atferd. Funnene tyder på en akkumuleringseffekt der bedømmelse av seksuell trakassering ved tilstedeværelse av de øvrige quid pro quo-markørene ble mer skjerpet dersom scenarioet omhandlet en mannlig

trakassør. Et eksempel er at det ble bedømt som mer trakasserende dersom scenarioet både inneholdt en maktforskjell og en mannlig trakassør, i motsetning til en maktforskjell og en kvinnelig trakassør.

Et funn som strider imot den generelle tendensen til å bedømme menn strengere enn kvinner, er at kvinnelige respondenter bedømmer det som mer seksuelt trakasserende dersom en kvinne forteller en kjønnsjøvinistisk vits enn om en mann forteller en kjønnsjøvinistisk vits. En mulig forklaring er at vitsen som blir fortalt i de to scenarioene av mannen eller kvinnen er relativt ulik i ordlyd og innhold. Mannen forteller en vits om å drikke kvinner penere, mens kvinnen forteller en vits om menns forsøk på å kompensere for liten størrelse på penis. Det kan hende kvinnelige respondenter tolker sistnevnte som mer seksualisert og vulgær, og at den dermed oppfattes som mer trakasserende på grunn av innhold fremfor kjønn på personen som forteller vitsen. På en annen side kan det argumenteres for at vitsene har økologisk validitet da de er formulert ut fra stereotypier med tanke på at hva som er grovt fornærmende for kvinner er forskjellig fra hva som er grovt fornærmende for menn (Bendixen & Gabriel, 2013). På denne måten kan vitsene vurderes som konseptuelt like i sine sjøvinistiske fornærmelser mot det aktuelle kjønn, til tross for at de ikke er ordrett like og direkte sammenlignbare.

Mannlige respondenter bedømte kvinnelige trakassører som mindre seksuelt trakasserende enn mannlige trakassører. Kvinnelige respondenters bedømmelse av seksuell trakassering ble ikke på samme måte påvirket av kjønn på trakassør. En mulig forklaring kan være at mannlige respondenter ikke oppfatter en kvinnes handling som like skremmende eller truende sammenlignet med om det er en mann som utfører samme handling, slik at en kvinnes handling bedømmes som mindre alvorlig. En annen forklaring kan utledes av Schmitt og Buss (1996) sin teori om intraseksuell konkurranse, som beskriver at mannlige respondenter er motivert til å rakke ned på likekjønnede konkurrenter og som et resultat av dette vil bedømme et scenario med en mannlig trakassør som mer ugreit og alvorlig.

Maktposisjon. Scenarioene ble bedømt som mer seksuelt trakasserende dersom trakassøren hadde en overordnet maktposisjon. Dette stemmer med tidligere funn (f.eks. Dougherty et al., 1996; Hendrix et al., 1998; Rotundo et al., 2001). En mulig forklaring er at en trakassør i en overordnet maktposisjon impliserer at vedkommende kan påvirke den utsatte sitt ansettelsesforhold. Handlingen oppleves mer truende da en avvisning kan få reelle negative konsekvenser for den utsatte. Effekten av overordnet makt er skjerpene på tvers av kjønn på respondent og trakassør. Trakassørens overordnede maktposisjon hadde en skjerpene effekt på fiendtlig arbeidsmiljø-trakassering (scenario 1-3), som besvarer Rotundo

og kolleger (2001) sitt spørsmål om hvilken effekt maktubalanse har i mer tvetydige former for seksuell trakassering. Trakassørens overordnede maktposisjon hadde mest skjerpene effekt ved gjentatte datingforespørsler (scenario 2), som kan tyde på at dette er det mest tvetydige scenarioet som kan manipuleres i større grad enn tydelige trakasserende scenarioer.

Trakassørens underordnede status (contra-power trakassering) virket skjerpene ved gjentatte datingforespørsler (scenario 2) og ved en klem som varer litt for lenge (scenario 3). Dette er noe paradoksalt, da man forventer at trusselen vil være mindre når en underordnet ikke har formell makt over den utsatte. En mulig forklaring på funnet er at en ubalanse i maktposisjon, uavhengig av retning, aktiverer en prototypisk quid pro quo-trakasseringstankegang og fører til at handlingen bedømmes som mer seksuelt trakasserende.

Handlingsmønster. I tråd med tidligere forskning (Ellis et al., 1991; Hurt et al., 1999; Kath et al., 2014), ble scenarioene bedømt som mer seksuelt trakasserende dersom handlingen blir gjentatt av trakassøren, og mindre trakasserende dersom handlingen er et engangstilfelle. Dette samstemmer med attribusjonsteori (Kelley, 1967), som postulerer at en handling som ofte skjer vil tilskrives internt for personen og at dette har en skjerpene effekt på bedømmelse av seksuell trakassering (Pryor & Day, 1988). At antall hendelser har betydning, understreker at det er viktig at studier på bedømmelse av seksuell trakassering ikke bare inkluderer en sjekklister, men mer virkelighetsnære scenarioer (Kath et al., 2014).

Personlig eller generelt rettet nedsettende kommentar. Dersom en kjønnsjøvinnistisk vits er personlig rettet, blir den bedømt som mer seksuelt trakasserende, sammenlignet med om vitsen er rettet mot kvinner eller menn generelt. Dette støtter tidligere forskning (Rotundo et al., 2001) og er i tråd med prototypeteori (Rosch, 1999) der #Metoo-kampanjens fokus på enkeltpersoners erfaring med personlig rettet seksuell trakassering er blitt en prototypisk markør på seksuell trakassering. Dersom vitsen er rettet personlig, kan dette føre til at den oppfattes mer krenkende, fiendtlig, nedverdiggende, ydmykende eller plagsom (jmf. Likestillings- og diskrimineringsloven §13, 2017, sin definisjon av seksuell trakassering).

Trakassørens attraktivitet (Hypotese 4). Trakassørens attraktivitet hadde liten effekt på bedømmelse av seksuell trakassering. Dette er i strid med tidligere forskning (f.eks. Golden et al., 2012; Pina & Gannon, 2012; Popovice et al., 1996) og svekker Hypotese 4 som antar at en attraktiv persons sosialeksuelle handling vil bedømmes som mindre seksuelt trakasserende, sammenlignet med en lite attraktiv persons tilsvarende handling. Dette ble antatt på bakgrunn av antagelsen om at handlingen i mindre grad ville bli oppfattet som uønsket dersom den utsatte var tiltrukket av trakassøren.

En mulig årsak til at det ikke blir funnet en effekt av trakassørens attraktivitet kan være sosial ønskverdighet (Eng: social desirability bias, Crowne & Marlowe, 1960). På samme måte som at det er politisk ukorrekt å dømme en mann strengere enn en kvinne for å utføre en identisk handling, er det politisk ukorrekt å bedømme en lite attraktiv person strengere enn en attraktiv person for identiske handlinger. Kontekstvariablene inneholder en tydelig motpol mellom attraktiv og lite attraktiv trakassør, slik at respondentene kan ha oppdaget dette og forsøkt å bedømme menn og kvinner politisk korrekt og likt. Et tiltak som ble gjort for å motvirke sosial ønskverdighet var å randomisere rekkefølgen på kontekstvariablene slik at variablene lite attraktiv og attraktiv ikke kom rett etter hverandre. Dette er en iboende svakhet ved metoden og må derfor tas hensyn til.

I tillegg kan det diskuteres om hvorvidt operasjonaliseringen av attraktivitet er tilstrekkelig dekkende da hva som er attraktivt for hvem er subjektivt. Denne studien operasjonaliserte attraktiv som «godt likt, utadvendt og attraktiv» og lite attraktiv som «dårlig likt, sosialt utilpass og lite attraktiv». Andre faktorer som potensielt er neglisjert i denne beskrivelsen er for eksempel sjarm, utstråling, kompetanse, selvsikkerhet, fysisk form, sosioøkonomisk status, intelligens, empati og andre aspekter ved personligheten, samt mellommenneskelige evner som kan ansees som attraktive egenskaper for noen.

Fysisk kontakt (Hypotese 5). Bedømmelsen av scenarioet som beskrev en klem som varte litt for lenge, ble skjerpet av kontekstvariablen “berøring av rompe” (fysisk seksuell berøring) og formildet av kontekstvariablen “vennlig klapp på skulderen” (fysisk ikke-seksuell berøring). Av kontekstvariablene i alle scenarioene, var “berøring av rompe” den faktoren med mest skjerpene effekt ut fra grunnbedømmelsen. Dette støtter Hypotese 5, som antar at seksualisert fysisk kontakt har en skjerpene effekt på bedømmelsen av seksuell trakassering. Det var ikke forskjell på kvinnelige og mannlige respondenters bedømmelse når den fysiske kontakten var tydelig seksuell eller vennlig. Dette er i tråd med resultatene til Rotundo og kolleger (2001) når det gjelder svært tydelig eller tvetydig seksuell trakassering. Dette er også i tråd med tidligere forskning, der beføling av intime kroppsdeler ble ansett som tydelig trakasserende mens vennlig berøring ble sett på som mindre trakasserende (Dougherty et al., 1996; Lee & Guerrero, 2001). Det er en signifikant forskjell i bedømmelsen av seksuell trakassering basert på trakassørens kjønn, men denne var svak. Dette kan igjen forklares av menns fysiske styrke sammenlignet med kvinner, slik at deres fysiske overlegenhet fører til at handlingen oppleves som mer truende.

Også scenario 4, som i utgangspunktet inneholder en beskrivelse av quid pro quo-trakassering, inneholder informasjon om fysisk kontakt. Her blir det beskrevet at trakassøren

berører låret til den utsatte, sammen med en truende kommentar om at han/hun kan påvirke fremtiden til den utsatte på arbeidsplassen. I denne sammenhengen kan dette tolkes som en seksuelt insinuerende berøring, og dermed en form for seksuell fysisk kontakt (jmf. atferdskategoriene til Rotundo et al., 2001). Denne berøringen blir ikke målt separat i scenarioet, men det kan likevel tenkes at den bidrar til den høye bedømmelsen av scenario 4 ut fra den skjerpene effekten seksuell berøring hadde i scenario 3.

Trussel-aspektet (Forskningsspørsmål 3). Det ble funnet støtte for Forskningsspørsmål 3 som antar at trakassering som skjer på tomannshånd bedømmes som mer seksuelt trakasserende enn trakassering som utføres blant andre. Den skjerpene effekten var jevnt over relativt liten. For quid pro quo-trakassering var det spesielt formildende å være blant andre og at trusselen ble sagt som en spøk, mens det var skjerpene å være alene og at kommentaren ble sagt i alvor. Fordi kontekstvariabelen til quid pro quo-scenarioet både inneholder en manipulering av tilskuere og trusselens seriositet, er det utfordrende å vurdere effekten av disse faktorene hver for seg. Det blir bedømt som mer seksuelt trakasserende når en mannlig trakassør utfører quid pro quo-trakassering på tomannshånd, sammenlignet med når en kvinnelig trakassør gjør det samme. Dette kan være fordi oppfattelsen av trussel også kan ha en akkumulerende effekt, der en mannlig trakassør oppleves som mer truende grunnet fysisk styrke, og det å være alene oppleves som mer truende da ingen kan gripe inn hvis det blir nødvendig.

Begrensninger, videre forskning og praktiske implikasjoner

En potensiell svakhet ved denne studien kan ligge i den økologiske validiteten til enkelte av målene i den metodiske operasjonaliseringen av seksuell trakassering. En beskrivelse av sosialseksuell atferd slik som våre scenarioer, vil ha vansker med å fange opp alle mulige aspekter ved en reell situasjon. Attraktivitet er et eksempel som kan tenkes å ha en ubevisst påvirkning på hvordan man tolker seksuelle tilnærminger i virkeligheten, noe en eksplisitt formulering i et spørreskjema lite trolig fanger opp. Et annet eksempel er at bedømmelsene i denne studien skjer fra et tredjeperspektiv; respondenter ble bedt om å bedømme andres atferd. Seksuelle tilnærmelser vil trolig bedømmes annerledes dersom respondenten ble bedt om å se for seg at en selv var initiativtaker eller utsatt for atferden. Potensielt trakasserende handlinger mot andre aktiverer trolig ikke de samme tankene og følelsene i like stor grad som dersom den potensielle trakasseringen skjedde av eller mot respondenten selv. I denne studien ble seksuell trakassering i tillegg avgrenset til jobbsammenheng samtidig som trakassør og utsatt bestod av en dyade av kvinne-mann. Disse

avgrensningene ble først og fremst gjort grunnet omfanget til studien, men det er likevel viktig å understreke at seksuell trakassering i virkeligheten skjer i alle slags kontekster og at også likekjønnet trakassering er utbredt (Bendixen og Kennair, 2017a). Fremtidig forskning bør rette fokus mot mer utypiske former for seksuell trakassering, ulike perspektiver for bedømmelse av seksuell trakassering, samt trakassering som forekommer mellom personer av samme kjønn.

En annen potensiell svakhet ved studien kan ha vært rekrutteringsmetoden til spørreundersøkelsen. Det kan være at utvalget ble skjevfordelt med tanke på interesse for temaet. #Metoo-kampanjen ble nevnt i introduksjonsteksten til spørreskjemaet, som kan ha engasjert flere folk som har opplevd seksuell trakassering, dvs personer som i utgangspunktet var mer positive til kampanjen. Dette kan potensielt ha gitt utslag på nivåer av rapportert egenerfaring, holdninger og bedømmelse av seksuell trakassering, men trenger ikke nødvendigvis å gi utslag på sammenhengene mellom de ulike faktorene som er inkludert i studien (Dey, 1997). Disse ville med stor sannsynlighet vært like, uavhengig av nivå.

Kunnskap om hva som blir bedømt som seksuell trakassering, har viktige praktiske implikasjoner. Denne studien har funnet at atferd som utgjør eller inneholder prototypiske markører på quid pro quo-trakassering blir bedømt som mer seksuelt trakasserende, uavhengig av individuelle forskjeller. Dette kan tyde på at #Metoo-kampanjen har ført til en bevisstgjøring av denne spesifikke formen for seksuell trakassering. Denne bevisstgjøringen er viktig, men må samtidig ikke gå på bekostning av at andre mindre prototypiske former for seksuell trakassering blir neglisjert. Mer utypiske former for seksuell trakassering, som for eksempel «slut shaming» og homofobiske bemerkninger, er vist å ha flere negative konsekvenser for den utsatte (Bendixen, Daveronis, & Kennair, 2018).

Vi har forsket på en observatørs bedømmelse av hva som er seksuelt trakasserende. Dette må ikke generaliseres til hva som bedømmes som ubehagelig og trakasserende for den utsatte for seksuell trakassering. Tredjepersons-perspektivet er sentralt da det er avgjørende for tilskuerintervensjon og sanksjoner etter et meldt overtramp (Kath, Bulger, Holzworth, & Galleta, 2014). Dette kan gjøre seg gjeldende dersom en person er vitne til potensielt seksuelt trakasserende atferd og vurderer å gripe inn. Personens bedømmelse av atferden vil da være avgjørende for om vedkommende i det hele tatt vurderer å intervensere. Dette kan også gjøre seg gjeldene på en arbeidsplass, dersom det er blitt rapportert om seksuell trakassering og de aktuelle forholdene skal utredes. Da vil det være viktig at de som skal bedømme handlingen og avgjøre konsekvensene er bevisste på at seksuell trakassering er mye mer enn kun de negative handlingene som er blitt aktualisert gjennom #Metoo-kampanjen.

Konklusjon

Denne studien ønsket å belyse hva som er seksuelt trakasserende for hvem gjennom å undersøke hvilke individuelle faktorer ved observatøren og hvilke kontekstuelle faktorer ved atferden som påvirket bedømmelse av seksuell trakassering. Vi fant at markører på quid pro quo-trakassering er av størst betydning for at en handling bedømmes som seksuell trakassering, uavhengig av individuelle forskjeller. Dette gjelder når trakassøren er mann, er i en overordnet maktposisjon, at handlingen er personlig rettet eller utgjør et mønster. Dette funnet kan tyde på at #Metoo-kampanjen har bidratt til at quid pro quo-trakassering oppfattes som en prototypisk form for seksuell trakassering. Som et resultat av dette blir quid pro quo trakassering gjenkjent med stor enighet som upassende og skadelig. Andre mer utypiske former for seksuell trakassering, slik som kjønnsjåvinistisk vitsing, en litt for lang klem og gjentakende datingforespørsler, ble i mye mindre grad bedømt som seksuell trakassering. Disse var også mer påvirket av individuelle forskjeller hos observatøren. Det er problematisk at denne atferden ikke blir bedømt som like seksuelt trakasserende, da forskning har vist at denne formen for seksuell trakassering også har negative konsekvenser for den utsatte. Observatørens neglisjering av utypisk seksuell trakassering kan videre ha negative implikasjoner for tilskuerintervensjon og gjennomføring av sanksjoner etter meldt trakassering.

Kildeliste

- Antecol, H., & Cobb-Clark, D. (2003). Does sexual harassment training change attitudes? A view from the federal level. *Social Science Quarterly*, 84(4), 826-842. doi:10.1046/j.0038-4941.2003.08404001.x
- Bendixen, M. (2014). Evidence of systematic bias in sexual over-and underperception of naturally occurring events: A direct replication of in a more gender-equal culture. *Evolutionary Psychology*, 12(5), 1004-1021. doi:10.1177/147470491401200510.
- Bendixen, M., Daveronis, J. & Kennair, L.E.O (2018). The effects of non-physical peer sexual harassment on high school students' psychological well-being in Norway: Consistent and stable findings across studies. *International Journal of Public Health*, 63(1), 3-11. doi:10.1007/s00038-017-1049-3
- Bendixen, M., Henriksen, M., & Nøstdahl, R. K. (2014). Attitudes toward rape and attribution of responsibility to rape victims in a Norwegian community sample. *Nordic Psychology*, 66(3), 168-186. doi:10.1080/19012276.2014.931813
- Bendixen, M., & Kennair, L. E. O. (2014). Resultater fra prosjekt Seksuell helse og trakassering i videregående opplæring 2013-2014. Trondheim: NTNU.
- Bendixen, M., & Kennair, L. E. O. (2015). Revisiting judgment of strategic self-promotion and competitor derogation tactics. *Journal of Social and Personal Relationships*, 32(8), 1056-1082. doi:10.1177/0265407514558959
- Bendixen, M., & Kennair, L. E. O. (2017a). Advances in the understanding of same-sex and opposite-sex sexual harassment. *Evolution and Human Behavior*, 38(5), 583-591. doi:10.1016/j.evolhumbehav.2017.01.001
- Bendixen, M., & Kennair, L. E. O (2017b). When less is more: Psychometric properties of Norwegian short-forms of the Ambivalent Sexism Scales (ASI and AMI) and the Illinois Rape Myth Acceptance (IRMA) Scale. *Scandinavian Journal of Psychology*, 58(6), 541-550. doi:10.1111/sjop.12392
- Bendixen, M., & Gabriel, U. (2013). Social judgment of aggressive language: Effects of target and sender sex on the evaluation of slurs. *Scandinavian Journal of Psychology*, 54(3), 236-242. doi:10.1111/sjop.12039
- Bhattacharya, G., & Stockdale, M. S. (2016). Perceptions of sexual harassment by evidence quality, perceiver gender, feminism, and right wing authoritarianism: Debunking popular myths. *Law and Human Behavior*, 40(5), 594-609. doi:10.1037/lhb0000195

- Bingham, S., & Scherer, L. L. (2001). The unexpected effects of a sexual harassment educational program. *Journal of Applied Behavioral Science*, 37(2), 125–153. doi:10.1177/0021886301372001
- Bitton, M. S., & Shaul, D. B. (2013). Perceptions and attitudes to sexual harassment: An examination of sex differences and the sex composition of the harasser–target dyad. *Journal of Applied Social Psychology*, 43(10), 2136–2145. doi:10.1111/jasp.12166
- Blumenthal, J. A. (1998). The reasonable woman standard: A meta-analytic review of gender differences in perceptions of sexual harassment. *Law and Human Behavior*, 22(1), 33–57. doi:10.1023/A:1025724721559
- Brillon, Y. (1987). *Victimization and fear of crime among the elderly*. Butterworths: Toronto.
- Browne, K. R. (2006). Sex, power, and dominance: The evolutionary psychology of sexual harassment. *Managerial and Decision Economics*, 27(2-3), 145–158. doi:10.1002/mde.1289
- Bursik, K., & Geftter, J. (2011). Still stable after all these years: Perceptions of sexual harassment in academic contexts. *The Journal of Social Psychology*, 151(3), 331–349. doi:10.1080/00224541003628081
- Buss, D. M., & Schmitt, D. P. (1993). Sexual strategies theory: An evolutionary perspective on human mating. *Psychological Review*, 100(2), 204–232. doi:10.1037/0033-295X.100.2.204
- Cohen, J. (1992). A power primer. *Psychological Bulletin*, 112(1), 155–159. doi:10.1037/0033-2909.112.1.155
- Crowne, D. P., & Marlowe, D. (1960). A new scale of social desirability independent of psychopathology. *Journal of consulting psychology*, 24(4), 349. doi: 10.1037/h0047358
- Dey, E. L. (1997). Working with low survey response rates: The efficacy of weighting adjustments. *Research in Higher Education*, 38(2), 215–227. doi:10.1023/A:1024985704202
- Diehl, C., Rees, J., & Bohner, G. (2012). Flirting with disaster: Short-term mating orientation and hostile sexism predict different types of sexual harassment. *Aggressive Behavior*, 38 (6), 521–531. doi:10.1002/ab.21444
- Dill, K. E., Brown, B. P., & Collins, M. A. (2008). Effects of exposure to sex-stereotyped video game characters on tolerance of sexual harassment. *Journal of Experimental Social Psychology*, 44(5), 1402–1408. doi:10.1016/j.jesp.2008.06.002
- Dion, K., Berscheid, E., & Walster, E. (1972). What is beautiful is good. *Journal of Personality and Social Psychology*, 24(3), 285–290. doi:10.1037/h0033731
- Dougherty, T., Turban, D., Olson, D., Dwyer, P., & Lapreze, M. (1996). Factors affecting perceptions of workplace sexual harassment. *Journal of Organizational Behavior*, 17(5), 489–501. doi:10.1002/(SICI)1099-1379(199609)17:5<489::AID-JOB780>3.0.CO;2-6

- Duffy, J., Wareham, S., & Walsh, M. (2004). Psychological consequences for high school students of having been sexually harassed. *Sex Roles, 50*(11-12), 811-821. doi:10.1023/B:SERS.0000029099.38912.28
- Duggan, M., & Brenner, J. (2013). *The demographics of social media users, 2012* (Vol. 14). Washington, DC: Pew Research Center's Internet & American Life Project.
- Eagly, A. H., Ashmore, R. D., Makhijani, M. G., & Longo, L. C. (1991). What is beautiful is good, but...: A meta-analytic review of research on the physical attractiveness stereotype. *Psychological Bulletin, 110*(1), 109-128. doi:10.1037/0033-2909.110.1.109
- Ellis, S., Barak, A., & Pinto, A. (1991). Moderating effects of personal cognitions on experienced and perceived sexual harassment of women at the workplace. *Journal of Applied Social Psychology, 21*(16), 1320-1337. doi:10.1111/j.1559-1816.1991.tb00473.x
- Finkelhor, D., & Browne, A. (1985). The traumatic impact of child sexual abuse: A conceptualization. *American Journal of Orthopsychiatry, 55*(4), 530-541. doi:10.1111/j.1939-0025.1985.tb02703.x.
- FRA. (2014). *Violence against women: an EU-wide survey. Main results report*. European Union Agency for Fundamental Rights. Hentet fra <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report>.
- Gini, G., Pozzoli, T., Borghi, F., & Franzoni, L. (2008). The role of bystanders in students' perception of bullying and sense of safety. *Journal of School Psychology, 46*(6), 617-638. doi:10.1016/j.jsp.2008.02.001
- Glick, P., & Fiske, S. T. (1996). The ambivalent sexism inventory: Differentiating hostile and benevolent sexism. *Journal of Personality and Social Psychology, 70*(3), 491-512. doi:10.1037/0022-3514.70.3.491
- Glick, P., & Fiske, S. T. (1999). The ambivalence toward men inventory: Differentiating hostile and benevolent beliefs about men. *Psychology of Women Quarterly, 23*(3), 519-536. doi:10.1111/j.1471-6402.1999.tb00379.x
- Glick, P., Lameiras, M., Fiske, S. T., Eckes, T., Masser, B., Volpato, C., . . . Wells, R. (2004). Bad but bold: Ambivalent attitudes toward men predict gender inequality in 16 nations. *Journal of Personality and Social Psychology, 86*(5), 713-728. doi:10.1037/0022-3514.86.5.713
- Golden, J. H., Johnson, C. A., & Lopez, R. A. (2001) Sexual harassment in the workplace: Exploring the effects of attractiveness on perception of harassment. *Sex Roles, 45*(11-12), 767-784. doi:10.1023/A:1015688303023

- Gordon, A., Cohen, K., Grauer, M. A., & Rogelberg, E. S. (2005). Innocent flirting or sexual harassment? Perceptions of ambiguous work-place situations. *Representative Research in Social Psychology*, 28, 47–58.
- Gries, S. T. (2003). Towards a corpus-based identification of prototypical instances of constructions. *Annual Review of Cognitive Linguistics* 1, 1-28.
- Griffin, A. M., & Langlois, J. H. (2006). Stereotype directionality and attractiveness stereotyping: Is beauty good or is ugly bad? *Social Cognition*, 24(2), 187-206. doi:10.1521/soco.2006.24.2.187
- Gutek, B. A. (1985). Sex and the workplace: The impact of sexual behavior and harassment on women, men and the organization. *San Francisco*: Jossey-Bass.
- Gutek, B. A., Morasch, B., & Cohen, A. G. (1983). Interpreting social-sexual behavior in a work setting. *Journal of Vocational Behavior*, 22(1), 30-48. doi:10.1016/0001-8791(83)90004-0
- Haselton, M. G., & Buss, D. M. (2000). Error management theory: a new perspective on biases in cross-sex mind reading. *Journal of Personality and Social Psychology*, 78(1), 81-91. doi:10.1037/0022-3514.78.1.81
- Helson, H. (1964). Adaptation level theory: An experimental and systematic approach to behavior. New York: Harper & Row.
- Hendrix, W. H., Rueb, J. D., & Steel, R. P. (1998). Sexual harassment and gender differences. *Journal of Social Behavior and Personality*, 13(2), 235-252.
- Holland, K. J., Rabelo, V. C., Gustafson, A. M., Seabrook, R. C., & Cortina, L. M. (2016). Sexual harassment against men: Examining the roles of feminist activism, sexuality, and organizational context. *Psychology of Men & Masculinity*, 17(1), 17-29. doi:10.1037/a0039151
- Holst, C., (2017). *Hva er feminisme* (2 utg.). Oslo: Universitetsforlaget.
- Hurt, L. E., Wiener, R. L., Russell, B. L., & Mannen, R. K. (1999). Gender differences in evaluating social–sexual conduct in the workplace. *Behavioral Sciences & the Law*, 17(4), 413-433. doi:10.1002/(SICI)1099-0798(199910/12)17:4<413::AID-BSL364>3.0.CO;2-B
- Isaacs, D. (2018). Sexual harassment. *Journal of Paediatrics and Child Health*, 54(4), 341-342. doi:10.1111/jpc.13877
- Ivtzan, I., & Moon, H. S. (2008). The beauty of self-actualisation: Linking physical attractiveness and self-fulfilment. *Europe's Journal of Psychology*, 4(4), 34-46. doi:10.5964/ejop.v4i4.439

- Kath, L. M., Bulger, A. C., Holzworth, R. J., & Galletta, J. A. (2014). Judgments of sexual harassment court case summaries. *Journal of Business and Psychology, 29*(4), 705-723. doi:10.1007/s10869-014-9355-8
- Kelley, H. H. (1967). Attribution theory in social psychology. *Nebraska Symposium on Motivation, 15*, 192-238.
- Kelley, H. H. (1973). The processes of causal attribution. *American Psychologist, 28*(2), 107-128. doi:10.1037/h0034225
- Kennair, L. E. O., & Bendixen, M. (2012). Sociosexuality as predictor of sexual harassment and coercion in female and male high school students. *Evolution and Human Behavior, 33*(5), 479-490. doi:10.1016/j.evolhumbehav.2012.01.001
- Killias, M. (1990). Vulnerability: Towards a better understanding of a key variable in the genesis of fear of crime. *Violence and Victims, 5*(2), 97-108. doi:10.1891/0886-6708.5.2.97
- Kreager, D. A., Staff, J., Gauthier, R., Lefkowitz, E. S., & Feinberg, M. E. (2016). The double standard at sexual debut: Gender, sexual behavior and adolescent peer acceptance. *Sex Roles, 75*(7-8), 377-392. doi: 10.1007/s11199-016-0618-x
- Lee, J. W., & Guerrero, L. K. (2001). Types of touch in cross-sex relationships between coworkers: Perceptions of relational and emotional messages, inappropriateness, and sexual harassment. *Journal of Applied Communication Research, 29*(3), 197-220. doi:10.1080/00909880128110
- Lim, S., & Cortina, L. M. (2005). Interpersonal Mistreatment in the Workplace: The Interface and Impact of General Incivility and Sexual Harassment. *Journal of Applied Psychology, 90*(3), 483-496. doi:10.1037/0021-9010.90.3.483
- Likestillings-og diskrimineringsloven. (2017). Lov om likestilling og forbud mot diskriminering (LOV-2017-12-19-115). Hentet fra https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-06-16-51#KAPITTEL_4.
- March, E., & Wagstaff, D. L. (2017). Sending nudes: Sex, self-rated mate value, and trait machiavellianism predict sending unsolicited explicit images. *Frontiers in Psychology, 8*(2210), 1-6. doi:10.3389/fpsyg.2017.02210
- McCabe, M. P., & Hardman, L. (2005). Attitudes and perceptions of workers to sexual harassment. *The Journal of Social Psychology, 145*(6), 719-740. doi:10.3200/SOCP.145.6.719-740
- McDermut, J. F., Haaga, D. A., & Kirk, L. (2000). An evaluation of stress symptoms associated with academic sexual harassment. *Journal of Traumatic Stress, 13*(3), 397-411. doi:10.1023/A:1007725022534

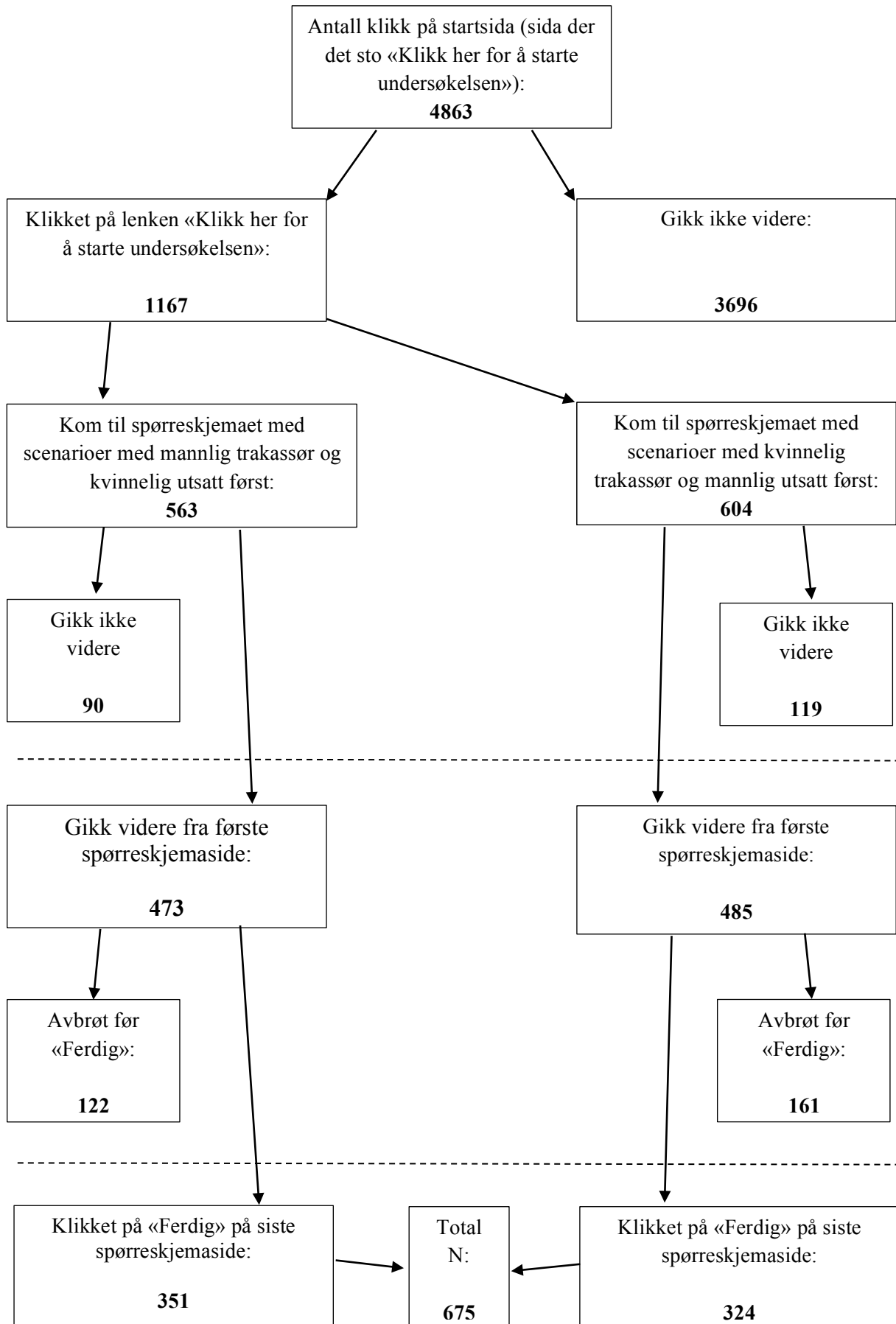
- McLaughlin, H., Uggen, C., & Blackstone, A. (2012). Sexual harassment, workplace authority, and the paradox of power. *American sociological review*, 77 (4), 625-647. doi:10.1177/0003122412451728
- Mohipp, C., & Senn, C. Y. (2008). Graduate students' perceptions of contrapower sexual harassment. *Journal of Interpersonal Violence*, 23(9), 1258-1276. doi:10.1177/0886260508314299
- Nielsen, M. B., Bjørkelo, B., Notelaers, G., & Einarsen, S. (2010). Sexual harassment: Prevalence, outcomes, and gender differences assessed by three different estimation methods. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 19(3), 252-274. doi:10.1080/10926771003705056
- O'Connor, M., Gutek, B. A., Stockdale, M., Geer, T. M., & Melancon, R. (2004). Explaining sexual harassment judgments: Looking beyond gender of the rater. *Law and Human Behavior*, 28(1), 69-95. doi:10.1023/B:LAHU.0000015004.39462.6e
- O'Leary-Kelly, A. M., Bowes-Sperry, L., Bates, C. A., & Lean, E. R. (2009). Sexual harassment at work: A decade (plus) of progress. *Journal of Management*, 35(3), 503-536. doi:10.1177/0149206308330555
- Pina, A., & Gannon, T. A. (2012). An overview of the literature on antecedents, perceptions and behavioural consequences of sexual harassment. *Journal of Sexual Aggression*, 18(2), 209-232. doi:10.1080/13552600.2010.501909
- Pryor, J. B. (1987). Sexual harassment proclivities in men. *Sex Roles*, 17(5-6), 269-290. doi:10.1007/BF00288453
- Pryor, J. B., & Day, J. D. (1988). Interpretations of sexual harassment: An attributional analysis. *Sex Roles*, 18(7-8), 405-417. doi:10.1007/BF00288453
- Raver, J. L., & Nishii, L. H. (2010). Once, twice, or three times as harmful? Ethnic harassment, gender harassment, and generalized workplace harassment. *Journal of Applied Psychology*, 95(2), 236-254. doi:10.1037/a0018377
- Reed, M. E., Collinsworth, L. L., Lawson, A. K., & Fitzgerald, L. F. (2016). The psychological impact of previous victimization: Examining the "Abuse defense" in a sample of harassment litigants. *Psychological Injury and Law*, 9(3), 230-240. doi:10.1007/s12207-016-9267-1
- Rollero, C., Glick, P., & Tartaglia, S. (2014). Psychometric properties of short versions of the ambivalent sexism inventory and ambivalence toward men inventory. *TPM – Testing, Psychometrics, Methodology in Applied Psychology*, 21(2), 149-159. doi:10.4473/TPM21.2.3
- Rosch, E. (1999). Principles of categorization. I E. Margolis, & S. Laurence (Red.), *Concepts: Core readings* (s. 189-206). London: The MIT Press.

- Ross, L. (1977). The intuitive psychologist and his shortcomings: Distortions in the attribution process. *Advances in Experimental Social Psychology*, *10*, 173-220. doi:10.1016/S0065-2601(08)60357-3
- Rotundo, M., Nguyen, D. H., & Sackett, P. R. (2001). A meta-analytic review of gender differences in perceptions of sexual harassment. *Journal of Applied Psychology*, *86*(5), 914-922. doi:10.1037/0021-9010.86.5.914
- Rozin, P., & Royzman, E. B. (2001). Negativity bias, negativity dominance, and contagion. *Personality & Social Psychology Review*, *5*(4), 296-320. doi:10.1207/S15327957PSPR0504_2
- Runtz, M. G., & O'Donnell, C. W. (2003). Students' perceptions of sexual harassment: Is it harassment only if the offender is a man and the victim is a woman? *Journal of Applied Social Psychology*, *33*(5), 963-982. doi:10.1111/j.1559-1816.2003.tb01934.x
- Russell, B. L., & Trigg, K. Y. (2004). Tolerance of sexual harassment: An examination of gender differences, ambivalent sexism, social dominance, and gender roles. *Sex Roles*, *50*(7-8), 565-573. doi:10.1023/B:SERS.0000023075.32252.fd
- Samimi, P., & Alderson, K. G. (2014). Sexting among undergraduate students. *Computers in Human Behavior*, *31*, 230-241. doi:10.1016/j.chb.2013.10.027
- Schmitt, D. P., & Buss, D. M. (1996). Strategic self-promotion and competitor derogation: Sex and context effects on the perceived effectiveness of mate attraction tactics. *Journal of Personality and Social Psychology*, *70*(6), 1185-1204. doi:10.1037/0022-3514.70.6.1185
- Statistisk Sentralbyrå. (2017, 27.juni). Arbeidsmiljø, levekårsundersøkelsen. Hentet fra <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/statistikker/arbmiljo>
- Siebler, F., Sabelus, S., & Bohner, G. (2008). A refined computer harassment paradigm: Validation, and test of hypotheses about target characteristics. *Psychology of Women Quarterly*, *32*(1), 22-35. doi:10.1111/j.1471-6402.2007.00404.x
- Simon, W., & Gagnon, J. H. (1984). Sexual scripts. *Society*, *22*(1), 53-60. doi:10.1007/BF02701260.
- Simon, W., & Gagnon, J. H. (1986). Sexual scripts: Permanence and change. *Archives of Sexual Behavior*, *15*(2), 97-120. doi:10.1007/BF01542219.
- Simon, W., & Gagnon, J. H. (2003). Sexual scripts: Origins, influences and changes. *Qualitative Sociology*, *26*(4), 491-497. doi:10.1023/B:QUAS.0000005053.99846.e5.
- Stockdale, M. S., O'Connor, M., Gutek, B. A., & Geer, T. (2002). The relationship between prior sexual abuse and reactions to sexual harassment: Literature review and empirical study. *Psychology, Public Policy, and Law*, *8*(1), 64-95. doi: 10.1037/1076-8971.8.1.64.

- Street, A. E., Gradus, J. L., Stafford, J., & Kelly, K. (2007). Gender differences in experiences of sexual harassment: Data from a male-dominated environment. *Journal of consulting and clinical psychology, 75*(3), 464. doi: 10.1037/0022-006X.75.3.464
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2014). *Using multivariate statistics* (Sixth ed.). Essex: Pearson.
- Tybur, J. M., Bryan, A. D., Lieberman, D., Hooper, A. E. C., & Merriman, L. A. (2011). Sex differences and sex similarities in disgust sensitivity. *Personality and Individual Differences, 51*(3), 343-348. doi: 10.1016/j.paid.2011.04.003
- Tybur, J. M., Lieberman, D., & Griskevicius, V. (2009). Microbes, mating, and morality: Individual differences in three functional domains of disgust. *Journal of Personality and Social Psychology, 97*(1), 103-122. doi:10.1037/a0015474
- Wayne, J. H., Riordan, C. M., & Thomas, K. M. (2001). Is all sexual harassment viewed the same? Mock juror decisions in same- and cross-gender cases. *Journal of Applied Psychology, 86*(2), 179-187. doi: 10.1037/0021-9010.86.2.179
- Wiener, R. L., & Hurt, L. E. (2000). How do people evaluate social sexual conduct at work?: A psycholegal model. *Journal of Applied Psychology, 85*(1), 75-85. doi:10.1037/0021-9010.85.1.75
- Willness, C. R., Steel, P., & Lee, K. (2007). A meta-analysis of the antecedents and consequences of workplace sexual harassment. *Personnel Psychology, 60*(1), 127-162. doi:10.1111/j.1744-6570.2007.00067.x

Appendix A

Frafallsoversikt for besvarelse av spørreskjemaet

Appendix B

Oppfatninger om seksuell trakassering

Formålet med denne spørreundersøkelsen er å studere hva som påvirker folks oppfatning av seksuell trakassering. Foruten spørsmål om seksuell trakassering og dine erfaringer med dette, vil du bli spurt om hvordan du ser deg selv, sentrale verdier i samfunnet, og holdninger til kvinner og menn. Resultatene fra undersøkelsen vil i første omgang bli brukt i en hovedoppgave ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) og kan deretter bli publisert som artikler i vitenskapelige tidsskrifter.

NB: Du må være fylt 18 år for å delta i undersøkelsen.

Det er helt frivillig å delta i undersøkelsen. Alle svar vil bli behandlet konfidensielt, og datamaterialet vil bli anonymisert ved prosjektslutt, senest ved utgangen av 2018. Resultatene vil bli presentert slik at ingen enkeltpersoner kan gjenkjennes. Prosjektet er meldt til Personvernombudet for forskning, Norsk senter for forskningsdata (NSD). Du samtykker i å delta i undersøkelsen ved å besvare spørreskjemaet og sende det inn ved å klikke på «Ferdig» på siste side.

Det tar ca. 10-15 minutter å besvare spørsmålene. Det er ingen «rette» eller «gale» svar på spørsmålene i spørreskjemaet, det er dine egne meninger og synspunkter vi er interesserte i. Har du spørsmål om undersøkelsen, kan du kontakte prosjektansvarlig Mons Bendixen, tlf. 73 59 74 84.

Takk for at du er villig til å delta!

Med vennlig hilsen

Ida Bjørkheim og Idun Drejer
psykologstudenter

Mons Bendixen
førsteamanuensis og prosjektansvarlig
Psykologisk institutt, NTNU

Oppfatninger om seksuell trakassering

Om deg selv

NB: Vennligst besvar alle spørsmålene i én økt. Bryter du av underveis, må du starte på nytt.

Hva er ditt kjønn?

- Mann
- Kvinne
- Annen oppfatning av kjønn

Hva er din alder?

Hva er din nåværende sivile status?

- Singel
 Kjæreste
 Samboer
 Gift

Hva er din hovedsyssel?

- I jobb
 Student/skoleelev/lærling
 Arbeidsledig/pensjonert/trygdemottaker

Dersom du er eller har vært i jobb, hvor mange år har du vært i arbeidslivet?

Dersom du har utdanning utover grunnskole (9-10 år), hvor mange fullførte år med utdanning har du?

Hvor enig er du i følgende utsagn?

	Svært uenig	Uenig	Verken /eller	Enig	Svært enig
Det er viktig å ta vare på tradisjonelle verdier i vårt samfunn	☐	☐	☐	☐	☐
Det er viktig at vårt samfunn har likestilling mellom kjønnene	☐	☐	☐	☐	☐
Det er viktig at kvinner og menn har like muligheter i vårt samfunn	☐	☐	☐	☐	☐
Samfunnet bør akseptere lønnsforskjeller mellom kjønnene	☐	☐	☐	☐	☐
For å oppnå full likestilling i samfunnet bør kvinner gis flere muligheter enn menn	☐	☐	☐	☐	☐

Oppfatninger om seksuell trakassering

Om #Metoo

Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn om #Metoo-kampanjen?

	Svært uenig	Litt uenig	Verken/ eller	Litt enig	Svært enig
Jeg har satt meg godt inn i budskapet i kampanjen	☐	☐	☐	☐	☐
Kampanjen har vært et nødvendig tilskudd til samfunnsdebatten	☐	☐	☐	☐	☐
Kampanjen har fått for mye oppmerksomhet	☐	☐	☐	☐	☐
Kampanjen har hatt flere positive enn negative	☐	☐	☐	☐	☐

ringvirkninger	☐	☐	☐	☐	☐
Kampanjen har blitt brukt av kvinner for å sverte menn	☐	☐	☐	☐	☐
Kampanjen har ført til at flere offer for seksuell trakassering får medfølelse	☐	☐	☐	☐	☐
Kampanjen har belyst omfanget av seksuell trakassering	☐	☐	☐	☐	☐
Kampanjen har bidratt til en negativ fremstilling av menn generelt	☐	☐	☐	☐	☐
Kampanjen har ført til uthenging av enkeltpersoner	☐	☐	☐	☐	☐
Kampanjen har skapt en arena for folk som ønsker oppmerksomhet	☐	☐	☐	☐	☐

	I svært liten grad	I liten grad	Til en viss grad	I stor grad	I svært stor grad
I hvilken grad mener du at seksuell trakassering er et uttrykk for et ønske om makt?	☐	☐	☐	☐	☐
I hvilken grad mener du at seksuell trakassering er et uttrykk for et ønske om sex?	☐	☐	☐	☐	☐

Oppfatninger om seksuell trakassering

Om femininitet, maskulinitet og hodninger til kvinner og menn

Sammenlignet med andre av ditt kjønn og på din alder, hvor *feminin* eller *maskulin* føler du at du er?

	5	4	3	2	1	0	1	2	3	4	5	
Svært feminin	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Svært maskulin

Hvor feminin eller maskulin tror du *andre* opplever deg?

	5	4	3	2	1	0	1	2	3	4	5	
Svært feminin	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Svært maskulin

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

	Svært uenig	Litt uenig	Verken/ eller	Litt enig	Svært enig
Mange kvinner søker faktisk særfordeler, f.eks. kjønnskvoltering som favoriserer dem fremfor menn under dekke av å kalle det for "likestilling"	☐	☐	☐	☐	☐
Enhver kvinne trenger en mannlig partner som beskytter henne	☐	☐	☐	☐	☐
Når de er i posisjon til det vil de fleste menn trakassere	☐	☐	☐	☐	☐

kvinner seksuelt, om enn bare på mindre åpenlyse måter	☐	☐	☐	☐	☐
I bunn og grunn er de fleste menn for barn å regne	☐	☐	☐	☐	☐
Kvinner burde vernes om og beskyttes av menn	☐	☐	☐	☐	☐
De fleste kvinner tolker uskyldige bemerkninger eller handlinger som kjønnsdiskriminerende	☐	☐	☐	☐	☐
Samme hvor dyktig en mann er, er han ikke en fullstendig person uten at han er elsket av en kvinne	☐	☐	☐	☐	☐
Enhver kvinne bør ha en mann hun beundrer	☐	☐	☐	☐	☐

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

	Svært uenig	Litt uenig	Verken/ eller	Litt enig	Svært enig
De fleste menn snakker om at de er for likestilling, men takler ikke å ha en kvinne som er likestilt	☐	☐	☐	☐	☐
Når kvinner taper i en rettfærdig konkurranse med menn påstår de å ha blitt diskriminert	☐	☐	☐	☐	☐
Selv om begge parter i et parforhold er i arbeid, bør kvinnen være mer oppmerksom på å ta vare på mannen sin hjemme	☐	☐	☐	☐	☐
Når menn "hjelper" kvinner er det oftest for å bevise at de er bedre enn dem	☐	☐	☐	☐	☐
Enhver mann bør ha en kvinne han beundrer	☐	☐	☐	☐	☐
Kvinner prøver å oppnå makt ved å få kontroll over menn	☐	☐	☐	☐	☐
En kvinne vil aldri være tilfreds i livet hvis hun ikke har et forpliktende, langvarig forhold til en mann	☐	☐	☐	☐	☐
Menn bør være villige til å ofre helsen sin for å kunne forsørge kvinnen i sitt liv	☐	☐	☐	☐	☐

Oppfatninger om seksuell trakassering

Dine vurderinger av hva som kan regnes som seksuell trakassering

Likestillingslovens §13 definerer seksuell trakassering på følgende måte:

«Med seksuell trakassering menes enhver form for uønsket seksuell oppmerksomhet som har som formål eller virkning å være krenkende, skremmende, fiendtlig, nedverdiggende, ydmykende eller plagsom».

Du vil på de neste sidene bli presentert for åtte ulike scenarier som inneholder handlinger som kan være seksuelt trakasserende. Du vil bli bedt om å vurdere disse på generelt grunnlag, og når det er gitt mer informasjon om hendelsen og personene som er involvert.

Oppfatninger om seksuell trakassering

Scenario 1

Det er lunsj på jobben og ansatte av begge kjønn sitter sammen i kantina. En mann ved bordet hever stemmen, og forteller en seksualisert/nedsettende vits som går ut på at kvinner blir penere etter at man har drukket noen øl. Et par stykker rundt bordet humrer.

	Ikke i det hele tatt					Ja, absolutt!
	1	2	3	4	5	6
På en skala fra 1 til 6, i hvilken grad ville du ansett dette som seksuell trakassering?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

I hvilken grad ville du ansett dette som seksuell trakassering, dersom ...

	Ikke i det hele tatt					Ja, absolutt!
	1	2	3	4	5	6
dette er et engangstilfelle	☐	☐	☐	☐	☐	☐
mannen som forteller vitsen er godt likt, utadvendt og attraktiv	☐	☐	☐	☐	☐	☐
mannen ofte forteller slike vitser	☐	☐	☐	☐	☐	☐
vitsen er rettet mot kvinner man møter på byen generelt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
vitsen er rettet mot en spesifikk kvinnelig kollega, med utsagn om at hun gjør seg bedre på byen enn på arbeidsplassen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
mannen som forteller vitsen er dårlig likt, sosialt utilpass og lite attraktiv	☐	☐	☐	☐	☐	☐
mannen som forteller vitsen er avdelingsleder	☐	☐	☐	☐	☐	☐
mannen som forteller vitsen er en likestilt kollega med alle rundt bordet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
mannen som forteller vitsen har en lavere stilling i bedriften	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Oppfatninger om seksuell trakassering

Scenario 2

En kvinne er på sommerfest med jobben når en mann slår seg ned ved siden av henne. De kommer godt overens, og blir sittende og snakke utover kvelden. Mannen gir uttrykk for at han ønsker å møte kvinnen igjen dagen etter, men hun er ikke interessert i noe mer og avslår høflig. To dager senere får kvinnen en melding på facebook, hvor mannen spør om hun har endret mening angående daten. Kvinnen avslår igjen.

	Ikke i det hele tatt					Ja, absolutt!
	1	2	3	4	5	6
På en skala fra 1 til 6, i hvilken grad ville du ansett dette som seksuell trakassering?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

I hvilken grad ville du ansett dette som seksuell trakassering, dersom ...

	Ikke i det hele tatt					Ja, absolutt!
	1	2	3	4	5	6
facebookmeldingen fra mannen også inneholder en invitasjon om overnatting	☐	☐	☐	☐	☐	☐
den mannlige kollegaen er godt likt, utadvendt og attraktiv	☐	☐	☐	☐	☐	☐
facebookmeldingen fra mannen inneholder et seksuelt bilde av kroppen hans	☐	☐	☐	☐	☐	☐
mannen sender en tredje forespørsel om å møtes	☐	☐	☐	☐	☐	☐
den mannlige kollegaen er dårlig likt, sosialt utilpass og lite attraktiv	☐	☐	☐	☐	☐	☐
mannen er kvinnens sjef	☐	☐	☐	☐	☐	☐
mannen er en likestilt kollega	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kvinnen er mannens sjef	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Oppfatninger om seksuell trakassering

Scenario 3

En kvinnelig bygningsingeniør har signert et stort prosjekt. Hun er i kontorlandskapet når en mannlige kollega kommer bort. Han gratulerer kvinnen og gir henne en klem som varer litt for lenge.

	Ikke i det hele tatt					Ja, absolutt!
	1	2	3	4	5	6
På en skala fra 1 til 6, i hvilken grad ville du ansett dette som seksuell trakassering?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

I hvilken grad ville du ansett dette som seksuell trakassering, dersom ...

	Ikke i det hele tatt					Ja, absolutt!
	1	2	3	4	5	6
de er alene i rommet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
mannen er godt likt, utadvendt og attraktiv	☐	☐	☐	☐	☐	☐
de er blant andre kollegaer som også har kommet	☐	☐	☐	☐	☐	☐

for å gratulere	☐	☐	☐	☐	☐	☐
mannens hender berører kvinnens rumpe	☐	☐	☐	☐	☐	☐
mannen gir kvinnen et vennlig klapp på ryggen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
mannen er dårlig likt, sosialt utilpass og lite attraktiv	☐	☐	☐	☐	☐	☐
mannen er kvinnens sjef	☐	☐	☐	☐	☐	☐
mannen er kvinnens likestilte kollega	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kvinnen er mannens sjef	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Oppfatninger om seksuell trakassering

Scenario 4

En kvinnelig advokat spiser lunsj i arbeidsplassens kantine. En mannlig kollega innleder en samtale som først er høflig, men som raskt beveger seg inn på mer upassende temaer om kvinnens private sexliv. Den mannlige kollegaen legger hånden sin på låret til kvinnen og sier at han har mulighet til å påvirke hennes fremtid på denne arbeidsplassen.

	Ikke i det hele tatt					Ja, absolutt!
	1	2	3	4	5	6
På en skala fra 1 til 6, i hvilken grad ville du ansett dette som seksuell trakassering?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

I hvilken grad ville du ansett dette som seksuell trakassering, dersom ...

	Ikke i det hele tatt					Ja, absolutt!
	1	2	3	4	5	6
de sitter med flere kollegaer og mannen sier dette som en spøk som han ler bort etterpå	☐	☐	☐	☐	☐	☐
den mannlige kollegaen er godt likt, utadvendt og attraktiv	☐	☐	☐	☐	☐	☐
de sitter alene på et bord og den mannlige kollegaen sier dette i fullt alvor	☐	☐	☐	☐	☐	☐
den mannlige kollegaen er dårlig likt, sosialt utilpass og lite attraktiv	☐	☐	☐	☐	☐	☐
den mannlige kollegaen er kvinnens overordnede	☐	☐	☐	☐	☐	☐
den mannlige kollegaen er en likestilt kollega	☐	☐	☐	☐	☐	☐
den mannlige kollegaen er kvinnens underordnede	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Oppfatninger om seksuell trakassering

Scenario 5

Det er morgenkaffe på jobben og kollegaer av begge kjønn sitter sammen på pauserommet. En kvinne tar ordet og forteller en seksualisert/nedsettende vits som går ut på at menn med flotte biler kompensere for liten penis. Et par stykker i rommet ler litt.

	Ikke i det hele tatt					Ja, absolutt!
	1	2	3	4	5	6
På en skala fra 1 til 6, i hvilken grad ville du ansett dette som seksuell trakassering?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

I hvilken grad ville du ansett dette som seksuell trakassering, dersom ...

	Ikke i det hele tatt					Ja, absolutt!
	1	2	3	4	5	6
dette er et engangstilfelle	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kvinnen som forteller vitsen er godt likt, utadvendt og attraktiv	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kvinnen forteller ofte slike vitser	☐	☐	☐	☐	☐	☐
vitsen er rettet mot menn generelt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
vitsen er rettet mot en mannlig kollega rundt bordet som nettopp har fått seg ny bil	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kvinnen som forteller vitsen er dårlig likt, sosialt utilpass og lite attraktiv	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kvinnen som forteller vitsen er avdelingsleder	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kvinnen som forteller vitsen er en likestilt kollega med de andre	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kvinnen som forteller vitsen har en lavere stilling i bedriften	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Oppfatninger om seksuell trakassering

Scenario 6

En mann er på julebord med jobben når en kvinnelig kollega kommer bort til ham. De kommer godt overens og blir sittende sammen utover kvelden. Kvinnen uttrykker at hun ønsker å møte mannen igjen dagen etter, men han er ikke interessert i noe mer og avslår høflig. To dager senere får mannen en melding på facebook, hvor kvinnen spør om han har endret mening angående daten. Mannen avslår igjen.

Ikke i det

Ja,

	hele tatt					absolutt!
	1	2	3	4	5	6
På en skala fra 1 til 6, i hvilken grad ville du ansett dette som seksuell trakassering?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

I hvilken grad ville du ansett dette som seksuell trakassering, dersom ...

	Ikke i det hele tatt					Ja, absolutt!
	1	2	3	4	5	6
facebookmeldingen fra kvinnen også inneholder en invitasjon om overnatting	☐	☐	☐	☐	☐	☐
den kvinnelige kollegaen er godt likt, utadvendt og attraktiv	☐	☐	☐	☐	☐	☐
facebookmeldingen fra kvinnen inneholder et seksuelt bilde av kroppen hennes	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kvinnen sender en tredje forespørsel om å møtes	☐	☐	☐	☐	☐	☐
den kvinnelige kollegaen er dårlig likt, sosialt utilpass og lite attraktiv	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kvinnen er mannens sjef	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kvinnen er en likestilt kollega	☐	☐	☐	☐	☐	☐
mannen er kvinnens sjef	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Oppfatninger om seksuell trakassering

Scenario 7

En mannlig arkitekt har signert en stor kunde, og befinner seg på kontoret når en kvinnelig kollega kommer inn. Hun gratulerer mannen og gir han en klem som varer litt for lenge.

	Ikke i det hele tatt					Ja, absolutt!
	1	2	3	4	5	6
På en skala fra 1 til 6, i hvilken grad ville du ansett dette som seksuell trakassering?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

I hvilken grad ville du ansett dette som seksuell trakassering, dersom ...

	Ikke i det hele tatt					Ja, absolutt!
	1	2	3	4	5	6
de er alene i rommet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kvinnen er godt likt, utadvendt og attraktiv	☐	☐	☐	☐	☐	☐
de er blant andre kollegaer som også har kommet for å gratulere	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kvinnens hender berører mannens rumpe	☐	☐	☐	☐	☐	☐

kvinnen gir mannen et vennlig klapp på ryggen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kvinnen er dårlig likt, sosialt utilpass og lite attraktiv	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kvinnen er mannens sjef	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kvinnen er mannens likestilte kollega	☐	☐	☐	☐	☐	☐
mannen er kvinnens sjef	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Oppfatninger om seksuell trakassering

Scenario 8

En mannlig eiendomsmegler spiser lunsj i arbeidsplassens kantine. En kvinnelig kollega innleder en samtale som først er høflig, men som raskt beveger seg inn på mer upassende temaer om mannens private sexliv. Den kvinnelige kollegaen legger hånden sin på låret til mannen og sier at hun har mulighet til å påvirke hans fremtid på denne arbeidsplassen.

	Ikke i det hele tatt					Ja, absolutt!
	1	2	3	4	5	6
På en skala fra 1 til 6, i hvilken grad ville du ansett dette som seksuell trakassering?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

I hvilken grad ville du ansett dette som seksuell trakassering, dersom ...

	Ikke i det hele tatt					Ja, absolutt!
	1	2	3	4	5	6
de sitter med flere kollegaer og kvinnen sier dette som en spøk som hun ler bort etterpå	☐	☐	☐	☐	☐	☐
den kvinnelige kollegaen er godt likt, utadvendt og attraktiv	☐	☐	☐	☐	☐	☐
de sitter alene på et bord og den kvinnelige kollegaen sier dette i fullt alvor	☐	☐	☐	☐	☐	☐
den kvinnelige kollegaen er dårlig likt, sosialt utilpass og lite attraktiv	☐	☐	☐	☐	☐	☐
den kvinnelige kollegaen er mannens overordnede	☐	☐	☐	☐	☐	☐
den kvinnelige kollegaen er en likestilt kollega	☐	☐	☐	☐	☐	☐
den kvinnelige kollegaen er mannens underordnede	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Oppfatninger om seksuell trakassering

Egen erfaring med seksuell trakassering

Som nevnt tidligere definerer Ligestillingslovens §13 seksuell trakassering på følgende måte:

«Med seksuell trakassering menes enhver form for uønsket seksuell oppmerksomhet som har som formål eller virkning å være krenkende, skremmende, fiendtlig, nedverdiggende, ydmykende eller plagsom».

Basert på definisjonen ovenfor, har du har vært utsatt for seksuell trakassering det siste året?

	Ja	Nei	Vet ikke
	☐	☐	☐

Siste spørsmål:

	Ikke plagsom	1	2	3	4	5	Svært plagsom
Tenk på den <i>siste</i> opplevelsen du hadde av denne typen. Hvor plagsom var den?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Vennligst klikk på «Ferdig» for å sende inn svarene dine og samtykke i å delta i undersøkelsen.

